T.C
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANA SANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇANAKKALE İLİ GELİBOLU İLÇESİNDEKİ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK OLARAK MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİNE YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ

UĞUR AKPINAR

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. EROL TARKUM

EDİRNE – 2021

Tezin Adı: Çanakkale İli Gelibolu İlçesindeki Lise Öğrencilerinin Meslek Olarak Müzik Öğretmenliğine Yaklaşımlarının İncelenmesi

Yazar: Uğur AKPINAR

ÖZET

Müzik öğretmenliği, sanatsal gelişim açısından belirleyici rol oynayan faktörler arasında yer alan bir meslektir ve toplumların sanatsal olarak ileriye taşınmasında temel işlevler üstlenebileceği bir potansiyeli içermektedir. Ancak, öğretmenlik mesleğin Türkiye'de ki tarihsel gelişimi doğrultusundaki konumu göz önüne alındığında, bu potansiyelin çok boyutlu bir kapsamda değerlendirilerek işlevselliğinin güçlendirilmesine yönelik yeni yaklaşımlar ve uygulamalara gereksinim olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'de Müzik öğretmenliği mesleğinin toplumsal olarak hak ettiği bir konuma ulaşmış olduğu söylenemez. Bu araştırmaya yönelik olarak uygulana anketten elde edilen veriler de bu durumu destekler bir nitelik taşımakta ve müzik öğretmenliğinin tercih edilen bir meslek olarak öne çıkmadığı görülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin okullarındaki müzik derslerini ve bu kapsamdaki etkinlikleri yeterli görmedikleri, ailelerin eğitim ve maddi gelir düzeylerinin, yaşadıkları çevresel koşulların da müzik öğretmenliği mesleğinin seçimi üzerinde etkileri olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Müzik, Lise, Öğrenci, Meslek, Yaklaşım

Title of the Thesis: Investigation of the Attitudes of High School Students in Gelibolu District of Çanakkale, Turkey, Towards the Profession of Music Teaching.

Author: Uğur AKPINAR

ABSTRACT

Music teaching is a profession that is among the factors that play a decisive role in terms of artistic development, and it contains a potential where it can undertake basic functions in moving societies forward artistically. However, considering the position of the teaching profession in line with its historical development in Turkey, it is understood that there is a need for new approaches and practices to reinforce its functionality by evaluating this potential in a multidimensional context.

It cannot be said that the music teaching profession has reached a socially deserved position in Turkey. The data obtained from the survey applied for this research also supports this situation and it is seen that music teaching does not stand-out as a preferred profession. In addition, it is understood that the students do not see the music lessons in their schools and the activities within this scope sufficient, and the education and financial income levels of the families and the environmental conditions they live in have an impact on the choice of the music teaching profession.

Keywords: Music, High School, Student, Profession, Attitude

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca, engin bilgi ve tecrübeleri ile bana yön veren, büyük bir özveri ile destek ve yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım ve saygıdeğer hocam Prof. Dr. Erol TARKUM ‘a katkılarından dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**
ABSTRACT ..... **ii**
TEŞEKKÜR ..... **iii**
İÇİNDEKİLER ..... **iv**
BÖLÜM I **1**
GİRİŞ **1**
1.1. Problem **3**
1.1.1 Alt Problemler **3**
1.2. Amaç **3**
1.3. Önem **4**
1.4. Sınırlılıklar **4**
BÖLÜM II **5**
YÖNTEM **5**
2.1. Araştırma Yöntemi **5**
2.2. Evren ve Örneklem **5**
2.3. Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması **5**
BÖLÜM III **6**
BULGULAR YORUM **6**
3.1.Tutum Kavramı **6**
3.2. Meslek Seçimi **8**
3.3. Öğretmenlik Mesleği Seçimi **10**
3.4.Meslek Olarak Müzik Öğretmenliği Seçimi **12**
3.4.1.Müzik nedir? **12**
3.5.Türkiye'de müzik öğretmenliğinin tarihi gelişimi nasıl olmuştur? **15**
3.6.Türkiye'de müzik öğretmenliği mesleğinin toplumsal konumu nedir? **20**
3.7.Çanakkale İli Gelibolu İlçesindeki Liselerde Müzik Dersi Alan Öğrencilere Uygulanan Ankete İlişkin Bulgular **23**
3.7.1 Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizleri **58**
SONUÇ **63**
ÖNERİLER **64**
KAYNAKÇA **66**

EK1: ANKET FORMU 70
EK2: ETİK KURUL İZİN BELGESİ 78
EK3: GELİBOLU İLÇE MİLLİ EĞİTİM ANKET İZİN BELGESİ 79

BÖLÜM I

GİRİŞ

Müzik öğretmenliği mesleğinin toplumdaki konumunun ve öneminin çok boyutlu bir şekilde kavranması büyük önem taşımaktadır. Bu mesleğin toplumsal konumu ve işlevi böylece gelişebilir ve güçlenebilir. Türkiye'de ailelerin ve bu ailelerin çalışma hayatına katılmaya hazırlanan bireylerinin müzik öğretmenliği mesleğine yaklaşımlarında maddi kazanç, toplumsal konum, çalışma alanları, devlet kurumlarında istihdam edilme gibi bir takım faktörlerin rol oynadığı söylenebilir. Bu açıdan söz konusu bu aile ve aile bireylerinin, müzik öğretmenliğinin işlevini, toplumsal yaşamdaki ve bireyin gelişimindeki önemini yeterince kavrayabilmesi, dolayısıyla müzik ve müzik öğretmenliği mesleğine ilişkin toplumsal bir bilinç oluşturulabilmesi değer kazanmaktadır.

Müzik ve müzik öğretmenliği kavramlarına daha bilinçli bir düzeyde yaklaşıldığında bu kavramlara ilişkin yaklaşımlar da farklılaşabilir. Bireylerin, çağa ayak uydurabilmek için özgüveni yüksek, kendini ifade edebilen, üretken, yapıcı ve yaratıcı bireyler olarak yetiştirilmesi gerekmektedir. Müzik de bireylerin her yönüyle sağlıklı yetiştirilmesinde önemli bir araç olarak görülmektedir.

İnsan yaşamındaki en kritik dönem düşünüldüğünde bu en önemli seçimlerin ve hayatla ilgili olumlu veya olumsuz dönüm noktalarının ortaya çıktığı gençlik yıllarıdır. (Erdoğan, 1992; Karaca, 2005). Bu dönemde gençler, çocukluktan uzaklaşarak yetişkin bir bireye dönüşür ve sorumluluk almaya başlayacak olmanın tedirginliğini yaşar. Bu dönemde gençler, yetişkin bir bireyin yapması gerektiği gibi seçimlerini yapar ve yaptığı seçimlerin sorumluluğunu almaya hazırlanır. Bu sorumluluk doğrultusunda hem geçimini sağlayabileceği hem kendi yeteneklerine ve kişisel özeliklerine uygun olmak kaydıyla, o güne dek elde ettiği bilgiler doğrultusunda bir meslek seçer (Altun, 2000). İşte bu dönemde 3 ila 5 yıl boyunca bireyin kendisine soracağı en önemli soru, hangi mesleğin onu mutlu edeceği, hedeflerine ve isteklerine ulaşma noktasında hangi mesleğin ona daha uygun olduğu

sorusudur (www.vitrindekikitaplar, 2005). Kendini gerçekleştirme hedefi doğrultusunda her genç bu dönemde kaygılar yaşar.

Gençlerin yaşamında en önemli dönüm noktalarından biri olan meslek seçimi aynı zamanda o kişinin yaşayacağı hayat biçimini seçmesi anlamına da gelir (Altun, 2000; www.geocites.com 2006; www.mbadanişmanlık.com, 2006; Yanıkkerem ve ark. 2004). Bireyin doğru mesleği seçip yetenekleri doğrultusunda istediği işi yapması yaşamını da etkiler. Bireyin; yetenek, ilgi ve istekleri doğrultusunda meslek seçmesi o kişinin o alanda başarılı, verimli ve mutlu olabileceği anlamını taşır.

İnsanlar, kendilerine ait yeteneklere, ilgi duydukları alanlara ve bireysel isteklerini göz önünde bulundurmadan, üzerinde yeterince düşünmeden rastgele mesleğe yönelik seçim yaptığı zaman, o meslekte yetersiz, başarısız, verimsiz ve en önemlisi de mutsuz olur (Yanık Kerem ve ark., 2004). Bu nedenle gençler, tüm yaşamlarını etkileyecek olan bu seçimi yaparken kendi kişilik özelliklerini ve bu özelliklerin seçeceği mesleğin gerektirdiği nitelikler ile paralellik göstermesi hususunda dikkatli olmalıdır (Ünalan, 2005).

İnsanların ekonomik yaşamlarını düzenleyen meslekler ve buna bağlı olarak gerçekleştirdikleri işler yalnızca maddi kazanç sağlama aracı değildir. Her şeyden önce yeteneklerini kullanma, toplumsal yaşamda saygınlık ve statü kazanma ile kendini gerçekleştirme ve geliştirme yoludur (http://www.turkpdr.com/makale/mesleki-rehberlik/meslek-secimi.htm).

Konfüçyüs'ün da dediği gibi 'Sevdiğiniz işi yaparsanız, bir gün bile çalışmazsınız.'

Meslek seçiminde temel amaç; kişinin mutlu olabileceği bir geleceğin planlanmasıdır. İşte bu nedenle meslek seçiminde maddi kazanç kadar, bireyin, kendisinin mutlu olacağı, kendini daha iyi ifade edebileceği bir mesleği seçmesi de büyük önem taşımaktadır. Bireyin seçmek istediği meslek doğrultusunda ilerlemesi temel hareket noktası olabilir. Çünkü bireyin kendi isteği dışındaki baskıcı yönlendirmeler bir takım olumsuzluklara, dolayısıyla mesleğe ilişkin mutsuzluklara yol açabilir. Oysa arzu edilen mesleğin seçimi ve seçilen mesleğin yaşam biçimi düzeyinde benimsenmesi mesleki açıdan mutluluğa, huzura ve dolayısıyla başarıya

kaynaklık edebilir. Bu konuya müzik öğretmenliği açısından bakıldığında, öğrencilerin müziksel becerilerinin farkına varmalarının sağlanması ve müzik öğretmenliği mesleğine yönelmelerine ilişkin yapılacak araştırmalar, müzik öğretmenliği mesleğine yapılacak katkılar açısından değer kazanmaktadır.

1.1. Problem

Müzik eğitimi, toplumun ve onun bir parçası olan bireyin sanatsal gelişimi açısından belirleyici bir konumda bulunmaktadır. Dolayısıyla, müzik öğretmenliği mesleğinin bu konumuna eş değer bir düzeyde değerlendirilmesi ve çağın koşulları çerçevesinde geliştirilmesine yönelik çaba sarf edilmesi gerekir. Bu doğrultuda, iş hayatına katılmaya hazırlanmakta olan lise düzeyindeki öğrencilerin meslek olarak müzik öğretmenliğine yaklaşımlarında rol oynayan faktörlerin kavranabilmesi değer kazanmaktadır. Söz konusu bu yaklaşımların yeterli düzeyde kavranamaması ve değerlendirilememesi, müzik öğretmenliği mesleğinin gelişimine yönelik çabalar açısından bir eksiklik ve olumsuz bir etken olacaktır. Bu probleme dönük olarak aşağıdaki alt problemlerde yer alan sorulara yanıtlar aranmıştır.

1.1.1 Alt Problemler

1.Türkiye'de müzik öğretmenliği mesleğinin seçiminde etkili olan faktörler nelerdir?

2.Türkiye'de müzik öğretmenliği mesleğinin toplumsal konumu ve tarihi gelişimi nasıl olmuştur?

3.Çevresel, ailesel ve bireysel faktörler, Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki liselerde müzik dersi alan öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yaklaşımlarını nasıl etkilemiştir?

1.2. Amaç

Araştırmanın amacı; Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki müzik dersi alan lise öğrencilerinin meslek olarak müzik öğretmenliğine ilişkin yaklaşımlarının ortaya

konularak değerlendirilmesi, dolayısıyla müzik öğretmenliği mesleği alanına katkı sağlanmasıdır.

1.3. Önem

Bu araştırma, müzik öğretmenliği mesleğinin lise öğrencileri tarafından nasıl değerlendirildiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Söz konusu bu değerlendirmelerin müzik öğretmenliği mesleğinin gelişimine katkı sağlayacağı düşünüldüğünden araştırma sonuçları önem arz etmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırmaya yönelik olarak oluşturulan anketin uygulama alanı Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki liselerde müzik dersi alan öğrencileridir ve anketin uygulandığı eğitim öğretim dönemi ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırma Yöntemi

Bu araştırmada betimsel yöntem kullanılmış, belgesel tarama, anket ve istatistik analiz tekniklerinden yararlanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni lise öğrencileri, örneklemi ise Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki liselerde müzik dersi alan öğrencilerdir.

2.3. Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması

Bu araştırmada, belgesel tarama ile ulaşılan kaynaklardan ve Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki liselerde müzik dersi alan öğrencilere uygulanan anketten elde edilen veriler, öğretmenlik ve müzik öğretmenliği mesleği; ankete katılan öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yaklaşımları doğrultusunda çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Söz konusu ankete ilişkin çözümleme ve yorumlar, temel olarak istatistik analiz teknikleri ile elde edilen bulgulara dayandırılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR YORUM

Birinci alt problem: Türkiye'de müzik öğretmenliği mesleğinin seçiminde etkili olan faktörler nelerdir?

3.1.Tutum Kavramı

Tutum; Belirli birtakım kişi, nesne ve olaylara karşı sürekli olarak aynı biçimde davranmamıza neden olan öğrenilmiş bir eğilimdir. Kişilerin düşüncelerine ve bakış açılarına göre farklılık gösterir. Bireyin duygu, düşünce ve davranışlarının tutarlı olmasını sağlar. Birey birden fazla şeye tutum geliştirebilir. Tutumların sayısı çok olabilir fakat kişiye göre değişen birtakım sınırlara sahiptir (Çetin, 2012).Bu sebeple kişinin sayılamayacak kadar tutum sahibi olması beklenebilir. O zaman şunu diyebiliriz tutumlar doğuştan gelmezler, erken yaşlarda öğrenme yoluyla edinildiği söylenebilir. Tutum, "bireyi belli insanlar, nesneler ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilimdir." Bu açıdan bakıldığında tutumların öğrenme yoluyla kazanıldıkları için yaşam boyu devam ettiği ve tutumların, insan davranışlarına yön vermede önemli rol oynadıkları söylenebilir.

Nesnelere, duygulara, olaylara ve kişilere göre değişen tutumların pozitif ya da negatif yönde olması mesleki yeterlilik açısından oldukça önem arz eder (Demirel, 2003).Bu bağlamda kişinin tutumu mesleki başarısında etkili olabilir.

İnsanların çeşitli olaylar sırasında gösterdiği davranışlar incelendiğinde, davranışın belirleyicilerinden birisi olarak tutumların araştırılması gerektiği düşünülmektedir. Tutumlar hem sosyal yaşamda karşımıza çıkan olaylar çerçevesinde sahip olduğumuz algıyı hem de davranışlarımızı etkiler. Tutum, kişilerin sahip olduğu bireysel özellikler doğrultusunda, bir objeye yönelik, düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli biçimde oluşturan bir eğilimdir (Kağıtçıbaşı, 1999). Tutumlar objeler, bireyler ya da meydana gelen olaylar hakkında olumlu ya da

olumsuz olarak eklenebilir ne hissettiğini, ne düşündüğünü ifade eder (Robbins, 1994).

Çocukların ve gençlerin sağlam bir ruh ve kişilik eğitimi almalarında müzik eğitiminin önemli bir yeri vardır. Müzik eğitiminin amacı bir yandan bireylerde sevgi, sorumluluk, yaratıcılık duygularının gelişmesini sağlamak diğer yandan müzik dinleme ve yargılama becerisi kazandırmakla birlikte insanın beğeni düzeyini yükseltmektir (Öz,2001)Günümüzde hızla değişen çağa ayak uydurabilmek için özgür iradeye sahip, uyumlu, kendine güvenen, üretken, yenilikçi ve yaratıcı bireylerin yetiştirilmesi gerekmektedir (Canakay, 2006).Müziğin bireylerin her yönüyle sağlıklı yetiştirilmesinde önemli bir araç olduğu müziğin bireylerin ve toplumların gelişmesindeki değeri gerçekten mesleğini seven öğretmenlerle mümkün olduğu söylenebilir.

Okulda verilen eğitimde, bireyin davranışlarını istenilen yönde değiştirebilmesini sağlayacak olan temel öğe öğretmendir. Öğretmen, öğrenme öğretme süreçlerinde öğrencileri, kişiliği ile etkilemektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin eğitsel yönleri kişilikleri ile yakından ilgilidir. Öğretmenlerin kişiliği ise, tutumları, davranışları, ilgileri, ihtiyaçları, değerleri vb. kişilik özellikleri oluşturur. Öğretmenlerin öğrencileri etkileyen önemli kişilik özelliklerinden birisi de tutumdur (Küçükahmet, 1976). Öğretmen, heyecanıyla, kişiliğiyle, davranışlarıyla, bilgisiyle öğrencisini etkileyerek, onların olumlu ya da olumsuz davranış kazanmalarını sağlar.

Müzik eğitiminde de, öğretmenin mesleğine karşı olumlu tutuma sahip olması eğitimin kalitesini arttıracak etkenlerden biridir. Müzik öğretmeninin öğrencilerin müzikle ilgili ihtiyaçlarına cevap verecek düzeyde olması, aldığı mesleki eğitim, alan yeterliği, yeteneği, birikimi vb. gibi birçok boyut yanında mesleğe olan yaklaşımı ve özverisine bağlıdır. Müzik öğretmeni, öncelikle, müzik dersinin öğrenciler tarafından ilgi çekici ve sevilen bir ders olarak algılanmasını sağlayarak dersin verimliliğini arttırabilir. Bu da müzik öğretmeninin alanında yeterli olmasının yanında, müzik öğretmenliğine karşı olumlu tutum gösteren, mesleğini severek ve bilinçli bir şekilde seçmiş bir birey olmasına bağlı olabilir. Bu bağlamda müzik öğretmenliği eğitimi

alan müzik öğretmeni adaylarının, mesleğe karşı tutumlarının olumlu yönde olması beklenmektedir. Müzik öğretmenliğine yönelik olumlu tutumların geliştirilmesinde müzik öğretmenliği eğitimine büyük yük düşmektedir. Bu bağlamda müzik öğretmeni yetiştiren okulların eğitimi büyük önem taşıdığı görülebilir. Nitelikli müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesi, müzik öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik tutumlarıyla yakından ilgilidir. Müzik öğretmenliği mesleğinin özelliklerini tanıyarak bu mesleği seçmek, müzik öğretmenliğinin doğal olarak da müzik eğitiminin kalitesini ve niteliğini artıracaktır.(Tufan E.ve Güdek B. 2008)

3.2. Meslek Seçimi

Bireylerin yaşamında meslek seçimi, hem kişinin bireysel yaşamı hem de toplumsal hayattaki yeri açısından büyük önem taşımaktadır. Günümüzde gelişen teknoloji ve değişen dünya düzeninin etkisiyle, meslek alanları pek çok farklı alanda gelişme göstermiştir. Ortaya çıkan yeni meslekler düşünüldüğünde bireylerin kendilerine uygun meslek seçmeleri ve onların bu seçimi yaparken, seçimlerini etkileyen etmenler üzerinde durulması gerekir. Bireyin meslek seçimini etkileyen etmenler Savickas (1991) tarafından, yetenek, değer ilgi ve inanç sistemi, kültür aile ve çevre şeklinde izah edilirken, Kuzgun (2004) meslek seçiminde etkili olan faktörleri psikolojik (yetenek, ilgi, değer vb.) ve toplumsal faktörler (sosyoekonomik düzey, aile ilişkileri) olmak üzere iki grupta ele almaktadır. Bireylerin meslek seçimleri incelendiğinde, insanların meslek seçiminde, ilgi ve yeteneklerinin elverdiği şekilde bu ilgi ve yeteneklere uygun olarak hareket etmesi gerektiğini söyleyebiliriz. Ayrıca bu faktörler haricinde, meslek seçimi üzerinde siyasal, ekonomik, meşru ve sisteme ilişkin özellikler (ülkenin yönetim şekli, ekonomik durumu, alınan kararlar, savaşlar, kanunlar vb.) ve şans (doğuştan sahip olunan ya da sonradan kazanılan sağlık koşulları, doğal olaylar vb.) etmenlerinden bahsedebiliriz.

Günümüzde meslek seçimlerinde kişilerin sahip olduğu cinsiyetlerin rol oynadığı belirlenmiştir. Son zamanlarda üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada Frolian (2010), kadınların geleneksel olan mesleklere (1/3), erkeklerin ise

geleneksel olmayan mesleklere (3/1) daha çok yöneldiklerini ortaya koymuştur. Buna benzer olarak Edwards ve Quinter (2011) ise meslek seçiminde cinsiyet faktörünün doğrudan bir etkisinin olmadığını belirtmiş ancak buna rağmen araştırmalarında meslek seçiminde erkekler için mesleki esnekliğin, kadınlar için ise mesleğin kendini geliştirme fırsatı ve yeteneklerini ortaya koyma şansının olmasının önemli olduğunu saptamışlardır. Meslek seçiminde kadınların erkeklere göre kendini geliştirme, yeteneklerini ortaya koyma olasılığının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yaşadığımız toplumsal süreç içerisinde kendi içimizde veya çevremizde gözlemlediğimiz pek çok örnekte de, ailelerin meslek seçimi konusunda oldukça etkili olduğunu görüyoruz. Ne yazık ki kendi bakış açılarına göre aile fertlerinin, bireyleri, o kişinin yetenek, ilgi ve isteklerine önem vermeksizin yönlendirdiği ortadadır. Bireyin meslek seçiminde özellikle ailesinin sahip olduğu ya da olamadığı ekonomik imkânların belirleyici olduğu görülmektedir. İyi, orta ya da kötü ekonomik şartlara sahip olan aileler, bulundukları ekonomik duruma göre farklı beklentilere sahiptir. Türkiye'de yapılan çalışmalar, ailenin sosyoekonomik düzeyine göre yapılan mesleki seçimin değiştiğini göstermektedir. Örneğin eğitim fakültelerini tercih eden öğrencilerin orta sosyoekonomik düzeye sahip oldukları bulunmuştur (Akbayır, 2003; Erden, 1995). Bahar (2002) İktisadi ve idari bilimler fakültesi (İİBF), eğitim fakültesi ve tıp fakültesi öğrencileri ile yapılan araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşmış ve İİBF öğrencilerinin daha çok yüksek sosyoekonomik düzeyden geldiği bulunmuştur. Bu yüzden meslek seçiminde ailenin ekonomik durumunun kişinin seçeceği mesleği de etkilediğini söyleriz. Öğrencilerin eğitim kurumları ve meslek seçimlerinde, çevrelerindeki önem verdikleri kişilerin, özellikle de ebeveynlerinin seçimleri doğrultusunda biçim kazandığı (Reay, 2001) ve annelerin çocukların sağlıklı kararlar vermelerinde babalara göre daha fazla etkisinin olduğu (Leigh, 1998) düşüncesinden hareketle, ebeveynlerin eğitim düzeyleri ile öğrencilerin mesleki seçimleri arasında bir bağ olduğu ortaya konmuştur. Nitekim Türkiye'de yapılan çalışmalar da bu durumun bir göstergesidir (Akbayır, 2003; Bahar, 2002; Erden, 1995). Bu bağlamda ailelerin çocuklarının meslek seçiminde etkili olduklarını söyleyebiliriz.

Öğrencilerin mezun oldukları lisenin türü, üniversitede devam edilecek bölümün seçiminde etkili olmaktadır (Ayık, Özdemir ve Yavuz (2007). Yapılan birtakım araştırmalar sonucunda, üniversite öğrencilerinden fen lisesinden mezun olan öğrencilerin daha çok tıp, diş ve eczacılık fakültelerine; genel lise mezunlarının ise ağırlıklı olarak fen-edebiyat fakültesi, eğitim fakültesi ve iktisadi ve idari bilimler fakültelerine girdiklerini saptamışlardır. Ayrıca ziraat fakültesini kazanan öğrencilerin büyük oranda meslek liselerinden geldikleri tespit edilmiştir. Bu bulgular, lise türünün bir fakültenin kazanılmasında önemli bir etken olduğunu göstermektedir.

Meslek seçmek demek, aynı zamanda yaşam tarzını, hayattaki gerçekleştirilecek idealleri elde edilecek başarı ya da başarısızlıkları da seçmek demektir. Bu nedenledir ki gençlerin gerçekçi ve doğru seçim yapmaları çok önemlidir. Kendine uygun meslek seçmiş olan bireylerin mesleklerine yürekten bağlanarak işlerini severek yaptığını, mesleğinde ilerlediğini böylece, hayatta çok daha mutlu bir birey olarak yaşamını sürdürdüğünü görmekteyiz. Buna karşılık seçtikleri meslek, yetenek ve ilgi alanlarına uymayan insanların çalışmaya karşı isteksiz, verimi düşük, yeniliklere direnen ve her zaman mesleklerini değiştirme hayalini taşıyarak insanlara faydalı olamadan mutsuz bir şekilde yaşadıklarını biliyoruz (Yanıkkerem ve ark. 2004). Bu açıdanbireyler, yeteneklerine ve isteklerine uygun bir meslek seçimi yaparlarsa daha başarılı, daha mutlu ve daha tatminkâr bir konumda olabilirler.

3.3. Öğretmenlik Mesleği Seçimi

Eğitim Sistemi içerisinde en önemli halkalardan birini oluşturan öğretmenlik mesleği, günümüzde mesleki formasyon, uzmanlık alanı ve akademik çalışma gerektiren saygın mesleklerin başlarında gelmektedir. Bireylerin çağın gerekleri doğrultusunda yetişmesinde ve yaşamsal-toplumsal ihtiyaçlarını en doğru bir şekilde karşılamalarına yardımcı olacak bilgileri kazanmasında, kısacası bireylerin hayata hazırlanmasında öğretmenler etkin roller üstlenmektedirler.

Öğretmenlik bu bağlamda düşünülebilecek mesleklerden birisidir. Öğretmenlik bir yandan sevgi, fedakârlık ve gönül işidir (Kızıltaş, Harmatov ve Sarıçam, 2012). Öte yandan da ülkelerin ilerlemesi ve toplumların gelişiminde kritik bir role sahip olması (Bishay, 1996; Ekici, 2015) nedenleriyle bireylerin öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri önem kazanmaktadır. Çünkü meslek seçimindeki faktörler bireyin o meslekteki verimi ve doyumu hakkında kestirimde bulunmayı olanaklı kılar (Üstün, Erkan ve Akman, 2004). Bu nedenle bireylerin kendilerine uygun meslek seçmeleri önemlidir. Eğitimcilik esas anlamıyla; bireylerin doğru bir şekilde yetişebilmeleri ve kendilerini doğru mesleklerde ifade edebilmeleri, kendi doğruları ve toplumsal kurallar çerçevesinde mutlu ve başarılı bireyler olarak yaşayabilmelerini sağlamak için var gücüyle çalışan insanların sahiplenebileceği bir meslektir. Bu bakımdan öğretmenlik öğretmenin insanlığıyla, vicdanıyla, özverisiyle ve fedakârlığıyla, öğretmenlik nitelikleri de öğretmenin kişisel olarak sahip olduğu nitelikleriyle iç içedir.

Özellikle bireylerin kendi kişilik ve benlik algıları ile uyumlu meslek seçimi yapabilmeleri çok mühimdir. Bu uyumu sağlayan bir seçim hem mesleğe başlamadan önce alınacak olan eğitimi hem de meslekteki mutluluğu pozitif yönde etkiler.

Öğretmenlik mesleğinin toplum üzerindeki algısı ve mesleğin seçimine ilişkin gerekçeler, sırası ve önem derecesi bakımından ülkeden ülkeye, toplumdan topluma farklılık gösterse de, aslında aynı sosyoekonomik ve psikolojik faktörlerin etkisi altında olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Öğretmenlik mesleğini yapmaya istekli olan bireylerin bu mesleğin gerekliliklerini daha etkili biçimde yerine getirebilmelerinin şartlarından biri de mesleğe yönelik ilgi, yetenek, algı ve o meslek ile ilgili bilgilerinin olmasıdır. Bu mesleğe yönelik ilgi ve yeteneklerin ölçülebilmesi konusunda ülkemizde geliştirilen ilk ölçeklerden biri Aşkar ve Erden (1987) tarafından geliştirilen "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği"dir.

Bu ölçek, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakülteleri'nde öğrenim görmekte olan öğrenciler üzerinde yapılan uygulamalarla geliştirilmiş, altı olumlu ve dört olumsuz madde ile toplamda 10 maddeden oluşan, tek boyutlu Likert tipi bir ölçektir. Geliştirildiği tarihten günümüze dek bazı araştırmalarda (Temel, 1990; Pehlivan 2004) kullanılmıştır. Bununla birlikte yakın zamanlarda öğretmenlik mesleğine yönelik çeşitli tutum ölçekleri de bazı araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve araştırmalarda kullanılmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyet, okunulan öğretmenlik programını tercih sırası, öğretmenlik mesleğini tercih sebepleri değişkenleri açısından, eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde farklılık gözlenmiştir.

3.4.Meslek Olarak Müzik Öğretmenliği Seçimi

3.4.1.Müzik nedir?

Uçan'a göre müzik; duyuşsal, düşünsel, tasarım ve sahip olunan izlenimlerin belli bir hedef ve yol ile belirlenen bir estetik anlayışına uygun şekilde bir araya getirilmiş seslerin işlenip anlatıldığı, estetik düzenlemedir (Uçan,1997:10)

Müzik, yaşamda en eski zamanlardan beri varlığını korumuştur. İlk kez nasıl ortaya çıktığını bilmesek de geçmişte insanların bu ahenkli şekilde düzenlenmiş ses dizilerine ihtiyaç duyacağını biliyoruz. Günümüzde de aynı ihtiyaç devam etmekle birlikte öyle görünüyor ki bu durum gelecekte de varlığını sürdürecektir. Yüzyıllar içinde o zamanın şartlarına, insanlarına, toplumsal yapısına göre kendini geliştirerek, dönemler içerisinde değişimlere uğrayarak ve sürekli bir ilerleyiş içerisinde evrimleşmiş olan müzik, günümüze kadar varlığını sürdürmüş ve gelecekte değeri artarak devam edeceği bilinmektedir.

Dünya'nın oluşumundan, ilk insanların ortaya çıktığı dönemlere, çağlara; ilk kolonilerden, ilk devletlere, imparatorluklara bakıldığında müziğin, hayatın

içerisinde her alanda insanlar için kendini anlatma ifade etme ve birbirleri ile olumlu ya da olumsuz yönde iletişim kurma yolu olarak müziği kullanıldığı bilinmektedir. Duygu ve düşüncelerin dizini olan müzik, sahip olduğu ifade gücüyle adeta eşsiz, tarif edilemez bir güce sahiptir. Bugün karmaşık bir sanat dalı olarak uzun yılların eğitimini emeğini gerektiren müzik sanatı, diğer sanat dalları arasında en ilkel ve en temel güdülerden kaynaklanmış olanıdır. İlk insanın doğa seslerini yansıtmaya çalışması, kendi sesini, rüzgârın, denizin, ağaçların, yaprakların kuşların sesine benzetmesi, ezginin doğuşundaki ilk adımlar olmuştur. İlk olarak doğayı anlamak ve yansıtmak için sesini yükselten insanoğlu, daha sonra yalnızlığını unutmak, doğa güçlerine tapınmak için mırıldanmaya başlamış, korkusunu yenmek için çığlıklar atmış ve ruhsal değişimine göre kimi eğlenceli, coşkulu kimi duygusal ezgiler ortaya çıkarmıştır. İnsanoğlu kendi sesini kullanmayı, objeleri birbirine vurarak ses yaratabilmeyi başardığında müzik de kendi gerçek ve doğal tarihini yazmaya başlamıştır. (Erol,2001:93-94)

Müzik, farklı kültürlerde farklı anlamlara gelir. Bu nedenle tanımı toplumdan topluma değişiklik gösterir. Örneğin, Batı medeniyetlerinin gözünden bakıldığında müzik, estetik, sanatsal, ezgi, armoni, ritim gibi unsurların öne çıkarıldığı duygu ve düşünce anlatımının amaçladığı bir tanımlamaya ulaşılır ya da Yeni Gine ve Japonya'da müziksel tını kavramı, hayvanların çıkardıkları seslerle örtüşür. Brezilya'da yaşayan Suya yerlileri için müzik, sözel bir dışavurum biçimidir (Keammer1993:59, akt. Erol2005:76). Antik Yunan'da ise lir eşliğinde söylenen şiirdir.

Buradan anlaşılması gereken ve ulaşılabilecek müzik tanımı :" müzik, toplumdan topluma değişebilen bir kültürdür".

Hayatımızın her alanında her yerde farkında olarak veya olmayarak dinlenilen müzik, yaşamımızın vazgeçilmez ve yeri doldurulamaz bir parçası haline gelmiştir. Müzik yaşadığımız alanın her yerini kaplamıştır, sosyal çevre içerisinde bulunduğumuz hem kamusal alanlarda hem de doğanın içerisinde doğal bir ahenk ile

ruhumuzu okşayan bizi heyecanlandıran, etkileyen ya da huzuru bulmamızı sağlayan melodik sesler her an bizimle...

Bulunulan ortamın tüm havasını değiştiren müzik, günlük yaşamın akışına renk katar, güzelleştirir ve tüm insanları içerisine alarak o müziğin etkisi ile başka diyarlara taşır. Müziğin insan hayatındaki önemine dair bir başka açıklama ise anne kucağında ninnilerle başlayan ve yaşamımız boyunca çocukluktan erişkinliğe, erişkinlikten yaşlılığa insanın her zaman ihtiyaç duyduğu bir gereksinim halini almıştır. Müzik aynı zamanda iyileştirici ve tedavi edici bir niteliğe de sahiptir, bundandır ki halk arasında, müzik ruhun gıdasıdır, denir.

İnsanoğlunun yüzyıllar boyunca gelen tarihi incelendiğinde ilk insanlardan itibaren müziğin ve sanatın izlerine rastlanır. Eski Yunan'da müzik, eğitimin temel dayanak noktasını oluşturur. Yunan filozofları, müzik kelimesine bu sanatın sınırlarını aşan bir anlam yüklemişlerdir. Buna göre felsefe, müziğin en yüksek noktası olarak görülmüş, eğitimin esaslı aracı olarak kabul edilmiştir. Örneğin; Eflatun, "Yönetenleri ve yönetilenleriyle bütün toplumun ruh sağlığı müzik eğitimine bağlıdır,' der. Müzik, bilinçli, ahlaklı, doğru ve tutarlı şekilde düşünebilen insanların yetiştirilmesinde önemli bir unsur olarak görülmüş ve insanların eğitiminde mutlak bir araç olarak kullanılmıştır.

Müzik sanatı, geleneksel kültürün önemli bir parçası olarak tarih boyunca siyasal yapılanmalar ve buna bağlı olarak ortaya çıkan toplumsal düzende de kendisini gösterir. Örneğin; M.Ö ilk Türk Devletleri'nde görülen 'Kopuz' Türklere ait varlığı bilinen en eski müzik aleti olup toplum hayatında önemli bir yere sahiptir. Yas günlerinde, eğlencelerde, panayırlarda, şölenlerde yani hayatın her alanında müzik yerini almıştır.

Müzik de bireylerin her yönüyle sağlıklı yetiştirilmesinde çok önemli bir unsur olarak kabul edilmektedir. Biliyoruz ki müziğin iyileştirici bir gücü vardır. Müziğin bireylerin ve toplumların gelişmesindeki etkisinin ve değerinin anlaşılabilmesi, bireylerin topluma kazandırılmasında büyük önemi olan öğretmenlerin, bu mesleği severek içinden gelerek mutlulukla özveriyle ve isteyerek

yapmasıyla mümkün olabilir. Mustafa Kemal Atatürk'ün de dediği gibi 'Öğretmenler! Yeni nesli, Cumhuriyet'in özverili öğretmen ve eğitmenleri, sizler yetiştireceksiniz. Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır. Eserin kıymeti sizin yeteneğiniz ve özveriniz derecesiyle uygun olacaktır. Cumhuriyeti fikren, ilmen, fennen, bedenen kuvvetli ve yüksek karakterli koruyucular ister. Yeni nesli, bu kalite ve yetenekle yetiştirmek sizin elinizdedir.' Bu bakış açısıyla, nitelikli müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesi onların kişilik yapısı ve mesleğe yönelik davranış, kararlılık ve tutumlarıyla yakından ilişkilidir. Müzik öğretmenliği mesleğinin özelliklerini öğrenerek eğer bu alanda ilgi ve yeteneğe sahiplerse, bu mesleğin gelişimine katkı "bireylerin yaşamına değer katacaktır.

İkinci alt problem: Türkiye'de müzik öğretmenliği mesleğinin toplumsal konumu ve tarihi gelişimi nasıl olmuştur?

3.5.Türkiye'de müzik öğretmenliğinin tarihi gelişimi nasıl olmuştur?

Müzik öğretmeni; müzik dalında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlilikleri kazanarak, öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş kimse demektir (Uçan 1987).

"Ülkemizde 1830'lardan itibaren sivil eğitim alanında rüştiyeler, idadiler, sultâniler, darülmaarif gibi okulların devletin denetiminde açılması, eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını sağlamış ve bu okullarda programlara uygun eğitim yapma zorunluluğu getirilmiştir. Anılan sivil okullarda "Gına" "Musiki ve Gına" ve "Musikî" adları altında müzik derslerinin yer aldığı görülmektedir (Ünal 1988).

Müzik eğitiminin cumhuriyetin ilanından önce de önemsendiğini görebiliriz. 1909 yılında (açılışı 16 Mart 1848 olan ve medreseler dışında açılmış okullara öğretmen yetiştiren) Darülmualimin'de, 1914 yılında da ilkokul müfredat programlarında müzik derslerinin yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu derslerin okutulmasının istenmesine karşın eğitimcisinin yetiştirilmemiş olması, o zaman amaçlanan müzik eğitiminin gerçekleşmesine olanak vermemiştir (Ünal 1988).

Müzik öğretmenliği mesleğinden mezun yeteri kadar öğretmen olmadığı için müzik derslerinin yapılamadığını söyleyebiliriz.

O zaman ki yaşam şartlarından ve toplumsal algıdan dolayı müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesine önem verilmemiş olabilir.

"Cumhuriyet Yönetimi, Ulu Önder Atatürk'ün yönlendirmesiyle bireylerimizi ve ulusumuzu çağdaş yaşamın gerekleri doğrultusunda 'hızla değiştirip geliştirme' ve 'ulusal kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma' hedefleri doğrultusundaki işlevleri nedeniyle 'örgün genel müzik eğitimine büyük önem vermiş, bunun temel gereği olarak 'müzik öğretmeni yetiştirme' işini öncelik ve ivedilikle ele almış, Cumhuriyetin ilanının üzerinden bir yıl bile geçmeden gerçekleştirdiği ilk köklü atılımlardan biri olarak, bu konuda gerekli kararları alıp 1 Eylül 1924 tarihinde Musiki Muallim Mektebini kurmuştur. Bu mektep 1 Kasım 1924 tarihinde öğretime açılmıştır." (Uçan 1994). "Okulun süresi, 'üç yılı eğitim, bir yılı tatbikat' olarak belirlenmiş ve bir yıllık 'ihzari (hazırlık)' sınıfı ile bu süre 5 yıla çıkarılmıştır. Okul, önceleri ilkokulu bitiren 13-17 yaşları arasındaki çocukları öğrenci olarak alırken 1931'deki yönetmelikle üst yaş sınırı 14'e indirilmiş ve eğitim süresi 6 yıl olmuştur (Ünal 1988).

Musiki Muallim Mektebinin genel kültür dersleri öğretmenleri lise öğretmenleri arasından seçilmiş, çalgı dersleri öğretmenleri ise orkestra ve Bando'dan alınmak üzere 1. sınıfta 12 öğrenci ile Cebeci'de öğretime başlamıştır. 1924 yılında hem 'müzik öğretmeni' hem de 'müzikçi (sanatçı)' yetiştirmeye yönelik çalışmalar yapan Musiki Muallim Mektebi 1934 yılına kadar bu işlevini sürdürdü.

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte müzik öğretmenliğinin değerinin arttığını görmekteyiz.

1934 yılında kabul edilen 2541 Sayılı yasa ile Ankara'da bir 'Milli Musiki ve Temsil Akademisi' Kanunu hazırlandı. Akademinin amaçları;

a) Memlekette ilmî esaslar dâhilinde millî musikiyi işlemek, yükseltmek ve yaymak,
b) Sahne temsilinin her şubesinde ehliyetli unsurlar yetiştirmek,
c) Musiki Muallimi yetiştirmek idi ve şu kurumlardan ibaretti;
    1. Musiki Muallim Mektebi
    2. Riyaseti Cumhur Filarmonik Orkestrası
    3. Temsil Şubesi (Kavanin Mecmusı; Devre: IV - İçtima: 3 Cilt 13 1934, T.B.M.M. Matbaası, Ankara).

Böylece M.M.M., anılan akademinin üç ana kuruluşundan birisi olmuştur. Temsil Şubesi de 1936 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı olarak kurulmuştur. 1936 yılında Musiki Muallim Mektebinin konservatuara dönüştürülmesiyle bu süreç ilerlemiştir. Geçmişe baktığımızda dönemin koşulları göz önüne alındığında Mustafa Kemal Atatürk sanat eğitiminin ülkemizin kalkınmasındaki gerekliliğini görmüş ve Musiki Muallim Mektebinin açılmasına büyük önem vermiştir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün teşvikiyle o yıllarda bir grup genç Anadolu'ya giderek bölgelere özgü yerel müziğin zenginliklerini araştırmışlar ve tespit edilen bu müzikleri taş plaklara kaydetmişlerdir. Bu genç bestecilerimiz milli müziğin kazanılmasında önemli rol oynamışlardır. Peki, kim bu besteciler? Ahmet Adnan Saygun, Necip Kazım Akses, Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferit Alnar ve Cemal Reşit Rey

1935-37 yılları arasında Türkiye'de Konservatuvarı kurmak ve müzik sorunları ile ilgilenmek üzere çağrılan Paul Hindemith, Müzik Öğretmen Okulunun Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsüne bir yabancı uzman gözetiminde bağlanmasına izin vermiş ve bölüm 1937-1938 yılında adı geçen kuruma aktarılmıştır. Müzik Öğretmen Okulunun son iki sınıf öğrencileri de eğitimlerini bu yeni kurumda yatılı olarak tamamlamışlardır. Bölümün ilk Başkanlığına da Prof. Edvard Zuchmayer getirilmiştir (Altunya 1995). Böylece müzik öğretmeni yetiştirmede işi eski okulun küçük yaşta başlayan ve icracılık yönü ağır basan, genel kültür açısından ise eksiklikleri bulunan yoğun müzik öğrenimi, yerini sanatçı ve

eğitimci yönleri arasında iyi bir denge kurulmuş üç yıllık bir yükseköğrenim olan Eğitim Enstitülerine bırakmıştır.

Eğitim Enstitüleri 3 yıl öğretim süreli bir yüksekokul olarak ortaokullara çeşitli branşlarda öğretmen yetiştiriyordu. Ancak Resim, Beden Eğitimi, Müzik bölümleri Liselere de öğretmen yetiştiriyordu. Bu durum 1978-1979 öğretim yılına kadar sürmüştür. Bu yıldan itibaren, 18 Ekim 1978 tarih 31305 sayılı Bakanlık onayı ile dal öğretmeni yetiştiren Eğitim Enstitülerinin öğretim süresi 4 yıla çıkarılmış adları Yüksek Öğretmen Okulu olarak değiştirilmiştir. Temel eğitim II. kademe ve Ortaöğretim Kurumlarına dal öğretmeni yetiştirecek şekilde yeniden düzenlenmiştir (Duman 1991). Yüksek Öğretmen Okulları 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Eğitim Fakültelerine dönüşerek Üniversitelere bağlanmıştır. Bu tarihe kadar Milli Eğitim Bakanlığı direktif ve kararları ile yürütülen öğretmen eğitimi görevi bu tarihten sonra üniversitelere verilmiş ve Müzik Öğretmeni artık üniversitelerde yetişir olmuştur.

Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümünde Müzik Öğretmenliği Programı sürerken "1941 Programı uygulaması ile G.E.E. bazı bölümleri için getirilen 'yardımcı branş' uygulaması ile diğer bölümlerde okuyan öğrenciler müzik bölümünden ek branş müzik eğitimi olarak 'yardımcı branş' müzik öğretmenliği yapma hakkını da kazanmışlardır. Bu uygulama 1967 yılında kaldırılmıştır.

Öte yandan Talim Terbiye Kurulu'nun 29.11.1985 Tarih ve 245 Sayılı Tebliğler Dergisinde belirtildiği şekilde, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı ile Devlet Konservatuvarının temel bilimler, Kompozisyon, Ses Eğitimi ve Müzik Bilimleri Bölümleri mezunlarına da (Müzikoloji) mesleki formasyon derslerini almak koşulu ile Müzik öğretmenliği yapma hakkı verilmiştir.

Tüm okul kademelerinde müzik öğretmeni yetiştirmek için verilen eğitim aynıdır. Ancak bildiğimiz gibi ilköğretim öncesi eğitim kurumlarındaki müzik eğitimi ile ortaokul veya lise müzik eğitimi yöntem ve teknik ile içerik gibi konularda birbirinden farklıdır. Öğretmenler eğitim verdikleri kademelere uygun

şekilde eğitim programını oluşturarak ve planlayarak süreci gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Günümüze gelinceye kadar pek çok üniversite kurulmuş ve eğitim fakültelerinde, müzik eğitimi anabilim dalları açılarak müzik öğretmenleri yetiştirilmeye başlanmıştır.

Türkiye'de ilk güzel sanatlar lisesi 16 Ekim 1989 tarihinde Avni Akyol tarafından Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi adı ile kurulmuştur ve sayıları giderek artmıştır. Günümüzde bu sayı 2021 itibariyle 92 ye ulaşmıştır

İlk olarak 1989'da İstanbul'da açılan güzel sanatlar liseleri, ardından 1990-1991 yılında Ankara, Eskişehir, Bursa, Kütahya ve İzmir'de açıldı. Kontenjan sayıları genel olarak 30 kişi ile sınırlı olup bazı illerimizde 60 kişilik kontenjanda bulunmaktadır.(https://www.arkhesanat.com/guzel-sanatlar-liseleri-vekontenjanlari/) Güzel sanatlar liselerinin sayılarının bu kadar artması doğaldır ki, bu liselerde eğitim verecek olan yeterli sayıda ve nitelikte öğretim kadrosu istihdam edilmesini de gerektirir. Güzel sanatlar liselerinin sayıları bu denli artarken bu artışa paralel bir öğretmen kadrosunun yetiştirilmesinde ve görevlendirilmesinde farklı nedenlerle güçlükler söz konusu olabilir. Bu açıdan güzel sanatlar liseleri kurulurken çevresel alt yapının, kurulacak olan güzel sanatlar lisesinin eğitim öğretim olanaklarının ve öğretim kadrosunun önemle dikkate alınarak planlanması ve gerçekleştirilmesi gerekir.

1 yıl hazırlık olmak üzere 4 yıllık eğitim veren güzel Sanatlar Liseleri'nin alanında nitelikli öğrenciler yetiştirmesi büyük önem taşımaktadır. Zira bu öğrenciler, özellikle müzik öğretmeni yetiştiren kurumların önemli bir kaynağını ve bir anlamda alt yapısını da oluşturmaktır. Bu öğrencilerin alanlarındaki yetişmişlik düzeylerinin, doğaldır ki, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardan mezun olan öğrencilerin alanlarındaki yeterlilik düzeyi üzerinde de belirleyici faktörlerden olması beklenir. Bu her iki kurumda eğitim görmüş olan öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine bakışları, aldıkları bu eğitim doğrultusunda da biçimlenmektedir. Müzik eğitimi alanında eğitim almış öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğinin "saygınlığının", toplumsal işlevlerinin farkında olması ve

genel olarak öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özverinin bilincini kazanarak yetişmiş olması beklenir. Aksi durumda müzik öğretmenliğinin, hak ettiği konuma ulaşması ve toplumsal işlevlerini sağlıklı bir biçimde yerine getirebilmesi güçleşir.

Öğrencilerin müzik alanındaki eğitimlerinin niteliği, müzik öğretmenliği mesleğinin niteliği üzerinde de belirleyici bir faktör olmaktadır. Söz konusu bu niteliklerin, müzik öğretmenliği mesleğine ilişkin yaklaşımlar üzerinde de etkili olması kaçınılmazdır.

3.6.Türkiye'de müzik öğretmenliği mesleğinin toplumsal konumu nedir?

Bir sanat dalı olan müzik, sanatın toplumsal tüm özelliklerini taşımaktadır. Müziğin, genetik bir miras olarak toplumsallığını araştıran DeNora'ya göre müzik; toplumsal yaşamın kurucu unsurlarından biridir (DeNora, 2003' den aktaran Roy, 2006). Bir sanat dalı olan müzik, kültürel bir ögedir. Müzik kültürü ile kültürü oluşturan bireyler sürekli olarak karşılıklı ilişki içerisindedirler. Bu karşılıklı ilişki müzik eğitimi için de geçerlidir (Şahin ve Duman, 2008: 260). Toplumların gelişiminde müziğin öneminin büyük olduğu görülmektedir.

Bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir. Çağdaş eğitim, bilim, sanat ve teknik olarak adlandırılan üç genel konu alanını belli bir felsefi bütünlük içinde kapsayan bir çerçevede düzenlenip gerçekleştirilmeye çalışılır. Müzik eğitimi ise, daha çok sessel ve işitsel nitelikli bir sanat eğitimi olarak, güzel sanatlar eğitiminin önemli dallarından birini oluşturur (Uçan,1997:14).

Müzik öğretmenliğinin kendine ait bir doğası vardır. Müzik öğretmenliği, bu mesleğe yönelen veya yöneltilen kişileri müzik alanında öğretmenleştirme sürecidir. (Uçan, 2006)

Müzik öğretmenliğinin diğer öğretmenliklere göre özel bir yerinin olduğunu söyleyebiliriz.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda 2014-2015 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 3. Sınıf müzik öğretmeni adaylarına (30 öğrenci) yapılan bir araştırmanın sonucuna göre günümüzde müzik öğretmenlerinin; çalgıcı gibi değerlendirildiği, yatarak okul bitirdiği, çalıp söyleyerek dersleri geçtikleri düşünüldüğü, beden eğitimi, resim gibi branş derslerinin eğitimde yerinin son sıralarda görüldüğü, toplumda müzik öğretmenliği okuyorum deyince boş iş yapıyormuş algısının oluştuğu, bunun sebebinin ise bu dal hakkında toplumun yeteri kadar bilgi sahibi olmamasından kaynaklı, olumsuz tutumların olduğu görülmüştür.(Akgül Barış, 2016)

Toplumun müzik öğretmenliğine önyargı ile yaklaştığını görmekteyiz.

Müzik öğretmenliği programı öğrencileri ile yapılan bazı araştırma sonuçları, eskiden olduğu gibi günümüzde de öğrencilerin aldıkları eğitimin neye hizmet ettiğini ve kendilerini hangi role (sanatçı veya öğretmen rolleri) hazırlayacaklarını bilmediklerini ya da bazı eğitim öğretim yaşantılarının müzik eğitimcisi kimliğinden uzaklaştırdığını düşündükleri yönündedir.(Kalyoncu,2004)

Müzik öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin bir kısmı müzik öğretmeni olurken, bir kısmının da sahneleri tercih ettikleri söylenebilir.

Müzik öğretmeni adayları, toplumun mesleklerine önyargı ile baktığını, müzik öğretmenliğinin istenmeyen ve gereksiz bir meslek olarak algılandığını düşünmektedirler. Bunun yanında müzik öğretmenliğinin, lisans döneminde kazanmış oldukları bilgileri zamanla kaybettireceğine ilişkin güçlü bir algıya sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. (Uçan, 2006)

Müzik öğretmenliği adayları toplum tarafından önem verilmeyen bir mesleği yapacak olmalarından dolayı endişe duyduklarını söyleyebiliriz.

Yapılan başka bir araştırmada ‘bu ülkede müzik eğitimcisiyseniz saksafon çalıp caz dinlemek yerine bağlama çalmalı ve türkü dinlemelisiniz, aksi takdirde toplumun gözünde öğretmen değil çalgıcı olursunuz .’ (Uçan,2006)

Başka bir araştırmada ise Türkiye’de ailesel, yöresel kültür, çevre gibi şartlardan ötürü müzik ya da müzik öğretmenliğine yönelim çok fazla olmamakla beraber, aynı zamanda saygı duyulan ve hayranlık beslenen mesleklerin başında gelmektedir.(Akkol,2018) Bunun sebebi müzikle uğraşan kişilerin özel bir yeteneğe sahip olduklarını düşünmeleri olabilir.

Ülkemizde son yıllarda sanata ve sanatçıya duyulan ilgi ve saygınınnedeni, müzik eğitimi verilen kurumlara yönelimin artmış olmasıdır.Bununsebebi ailelerin müzik öğretmenliği mesleğine karşı önyargılarının azda olsa değiştiği, müzik öğretmenliği mesleğine bakışlarının eskiye nazaran daha olumlu olmaları olabilir.

Üçüncü alt problem:Çevresel, ailesel ve bireysel faktörler, Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki liselerde müzik dersi alan öğrencilerinmüzik öğretmenliği mesleğine yaklaşımlarını nasıl etkilemiştir?

Müzik öğretmenliği, yetenek, özveri ve sabır gerektiren bir meslektir. Bireylerin kendini tanıma ve kendisi için doğru mesleği seçme sürecinde erken yaşta ve daha sonrasında ilgi alanları ve yeteneğine göre tercih ettiği bir meslek alanıdır. Eğitim öğretim sürecinde ilkokul, ortaokul ve liselerde müzik eğitiminin verilmesi de bu mesleğin ileride seçilmesinde etken rol oynamaktadır. Ailesel, çevresel, kişisel değişimlerle ve yetenek ile doğru orantılı olarak her meslek grubunda olduğu gibi değişkenlere bağlı bir şekilde olumlu ya da olumsuz yönde seçimler yapılmaktadır.

Ülkemizde aile ve yakın çevrenin eğitim seviyesi, sosyokültürel özellikleri, yöresel farklılıkları ve ön yargıları yetişmekte olan neslin meslek seçiminde önemli rol oynamaktadır. Her meslekte olduğu gibi müzik öğretmenliği hususunda da, etrafında, ailede ve yakın çevrede müziğe ilgi duyan, müziğin herhangi bir dalıyla uğraşan, hobi edinen, ya da meslek olarak amatör veya profesyonelce icra eden

bireylerin olması çocukları müzik öğretmenliği mesleği hususunda olumlu etkilemektedir. Kişisel farklılıklar, kendini ifade etme biçimi olarak müziği tercih etmede bir etken olup, doğru yönlendirme yetenek ve istek göz önünde bulundurularak desteklenmesi gerekmektedir. Müziğin evrensel büyüsü kimi zaman tüm bu etmenlerin dışında kişiyi kendi istek ve arzuları ile de yönlendirebilmektedir.

Öğretmenlik mesleğinin bir dalı olan müzik öğretmenliği temel olarak duygu dünyasına yönelmekte, bireyin kendisini sanatsal olarak ifade etmesine olanak vermektedir. Kişinin iç dünyası da bu mesleği seçmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Diğer önemli faktörler ise çevresel etkiler, müzisyenlere ve çalgılara duyulan ilgi ve hayranlıktır. Çalgılara, müziğe ve müzisyenlere duyulan hayranlığın müzik öğretmenliği seçilmesinde önemli rol oynadığı söylenebilir.

3.7.Çanakkale İli Gelibolu İlçesindeki Liselerde Müzik Dersi Alan Öğrencilere Uygulanan Ankete İlişkin Bulgular

Uygulanan anket formunda, demografik bilgisini sunan katılımcıların, %50,38'inin kız; %49,11'inin ise erkek olduğu; %0,51'lik kısmının ise soruya cevap vermediği belirlenmiştir(bkz. Tablo 1).

Tablo 1

Cinsiyet		
	Frekans	Yüzde
Kız	199,00	50,38
Erkek	194,00	49,11
Boş	2,00	0,51
Toplam	395,00	100,00

Eğitim aldıkları kurum açısından bakıldığında (bkz. Tablo 2), öğrencilerin %60,25'inin Anadolu Lisesi'nde; %16,71'inin Fen Lisesi'nde; %3,29'unun Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde; %18,99'unun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde öğrenim gördükleri; %0,76'lık kısmın ise soruya cevap vermediği tespit edilmiştir.

Tablo 2

Lise		
	Frekans	Yüzde
Anadolu Lisesi	238,00	60,25
Fen Lisesi	66,00	16,71
Anadolu İmam Hatip Lisesi	13,00	3,29
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	75,00	18,99
Boş	3,00	0,76
Toplam	395,00	100,00

Bulundukları sınıfa ilişkin dağılım incelendiğinde (bkz. Tablo 3) ise, öğrencilerin %57,97'sinin birinci sınıfta; %23,54'ünün ikinci sınıfta; %8,86'sının üçüncü sınıfta; %8,35'inin dördüncü sınıfta eğitim hayatına devam ettikleri; buna karşın, %1,27'sinin ise soruya cevap vermediği belirlenmiştir.

Tablo 3

Sınıf		
	Frekans	Yüzde
Lise 1	229,00	57,97
Lise 2	93,00	23,54
Lise 3	35,00	8,86
Lise 4	33,00	8,35
Boş	5,00	1,27
Toplam	395,00	100,00

İkamet adresleri irdelendiğinde (bkz. Tablo 4), öğrencilerin %29,87'sinin köyde; %62,03'ünün ilçede; %5,32'sinin il merkezinde yaşadığı; öte yandan %2,78'inin ise soruya cevap vermediği tespit edilmiştir.

Tablo 4

İkamet	Cvc	
	Frekans	Yüzde
Köy	118,00	29,87
İlçe	245,00	62,03
İl Merkezi	21,00	5,32
Boş	11,00	2,78
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilere herhangi bir çalgı çalmaya yönelik ders alıp almadıkları sorulduğunda (bkz. Tablo 5), %28,35'inin aldığı/alıyor olduğu; %70,38'inin ise almadığı/almıyor olduğu; buna karşın %1,27'sinin ise soruya yanıt vermediği belirlenmiştir.

Tablo 5

Çalgı Dersi Alma		
	Frekans	Yüzde
Çalgı dersi aldım./alıyorum.	112,00	28,35
Çalgı dersi almadım./almıyorum.	278,00	70,38
Boş	5,00	1,27
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilerin herhangi bir ders almamalarına karşın bir çalgı ile uğraşıp uğraşmadıklarına bakıldığında (bkz. Tablo 6), %33,92'sinin söz konusu uğraşısının olduğu; %65,32'sinin çalgı uğraşısının olmadığı; buna karşın, %0,76'sının ise, bu soruya cevap vermediği belirlenmiştir.

Tablo 6

Ders Almadan Çalgı Uğraşı		
	Frekans	Yüzde
Ders almaksızın çalgı ile uğraştım./uğraşıyorum.	134,00	33,92
Ders almaksızın çalgı ile uğraşmadım./uğraşmıyorum.	258,00	65,32
Boş	3,00	0,76
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilerin herhangi bir koro faaliyetinde bulunup bulunmadığına ilişkin ayrıntılar incelendiğinde (bkz. Tablo 7), %44,30'unun bir koroda yer aldıkları/alıyor oldukları; %55,44'ünün söz konusu uğraşısının olmadığı; buna karşın, %0,25'inin ise, bu soruya yanıt vermediği tespit edilmiştir.

Tablo 7

Koro		
	Frekans	Yüzde
Koroda yer aldım./alıyorum.	175,00	44,30
Koroda yer almadım./almıyorum.	219,00	55,44
Boş	1,00	0,25
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilere müzikle profesyonel olarak uğraşıp uğraşmadıkları sorulduğunda (bkz. Tablo 8), %5,06'sının profesyonel anlamda müzikle uğraştığı/uğraşıyor olduğu; %93,92'sinin söz konusu uğraşısının olmadığı; buna karşın, %1,01'inin ise, bu soruyu cevaplamadığı belirlenmiştir.

Tablo 8

Profesyonel Uğraş		
	Frekans	Yüzde
Profesyonel olarak müzikle uğraştım./uğraşıyorum.	20,00	5,06
Profesyonel olarak müzikle uğraşmadım./uğraşmıyorum.	371,00	93,92
Boş	4,00	1,01
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilerin konser, müzik festivali, vb. müzik etkinliklerine katılıp katılmadıklarına ilişkin ayrıntılar incelendiğinde (bkz. Tablo 9), öğrencilerin söz konusu faaliyetlere katılımlarının sıklıkla seyrek olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Tablo 9

Konser, Müzik Festivali, vb. Müzik Etkinlikleri İzleyiciliği		
	Frekans	Yüzde
Hiçbir zaman	35,00	8,86
Çok nadir	101,00	25,57
Bazen	154,00	38,99
Çoğu zaman	82,00	20,76
Her zaman	22,00	5,57
Boş	1,00	0,25
Toplam	395,00	100,00

İşledikleri haftalık müzik derslerinin saatlerinin yeterliliklerine ilişkin görüşleri sorulduğunda (bkz. Tablo 10), öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun söz konusu ders saatini yeterli olarak nitelendirdiği belirlenmiştir.

Tablo 10

Müzik Derslerinin Yeterliliği		
	Frekans	Yüzde
Hiç yeterli değil	60,00	15,19
Yeterli değil	58,00	14,68
Kararsızım	108,00	27,34
Yeterli	127,00	32,15
Çok yeterli	33,00	8,35
Boş	9,00	2,28
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilerin annelerinin sahip oldukları meslek dalına ilişkin ayrıntılar incelendiğinde (bkz. Tablo 11), büyük bir çoğunluğunun çalışmadığı; bir başka deyişle, ev hanımı olduğu; küçük bir kısmının ise memur ve işçi sıfatıyla çalıştığı tespit edilmiştir.

Tablo 11

Anne Mesleği		
	Frekans	Yüzde
Ev hanımı	279,00	70,63
Memur	35,00	8,86
İşçi	34,00	8,61
Serbest meslek sahibi	14,00	3,54
İşyeri/işletme sahibi	9,00	2,28
Diğer	17,00	4,30
Boş	7,00	1,77
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyine ilişkin ayrıntılar incelendiğinde (bkz. Tablo 12), büyük bir çoğunluğunun ilkokul, ortaokul ve lise olmak üzere, lise ve altı düzeyde dereceye sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 12

Anne Eğitim Düzeyi		
	Frekans	Yüzde
İlkokul	108,00	27,34
Ortaokul	103,00	26,08
Lise	133,00	33,67
Ön lisans/Lisans	24,00	6,08
Lisansüstü	15,00	3,80
Hiçbiri	8,00	2,03
Boş	4,00	1,01
Toplam	395,00	100,00

Birlikte yaşadıkları aile bireylerinden herhangi birisinin daha önce müzik alanında bir eğitim alıp almadıklarına bakıldığında (bkz. Tablo 13), öğrencilerin %12,41'inin ailesinde müzik alanında eğitim alan bir bireyin olduğu; %86,33'ünün ailesinde müzik alanında eğitim alan bir aile bireyinin olmadığı; buna karşın, %1,27'sinin ise soruya cevap vermediği tespit edilmiştir.

Tablo 13

Müzik Alanında Eğitim Alan Aile Bireyinin Varlığı		
	Frekans	Yüzde
Müzik alanında eğitim almış/alıyor olan aile bireyim var.	49,00	12,41
Müzik alanında eğitim almış/alıyor olan aile bireyim yok.	341,00	86,33
Boş	5,00	1,27
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilerin babalarının sahip oldukları meslek dalına ilişkin ayrıntılar incelendiğinde (bkz. Tablo 14), büyük bir çoğunluğunun memur ve işçi olarak çalıştığı; diğer seçeneğini işaretleyen öğrencilerin babalarının ise ağırlıklı olarak emekli olduğu belirlenmiştir.

Tablo 14

Baba Mesleği		
	Frekans	Yüzde
Memur	93,00	23,54
İşçi	88,00	22,28
Serbest meslek sahibi	63,00	15,95
İşyeri/işletme sahibi	44,00	11,14
Bir işi/mesleği yok	4,00	1,01
Diğer	89,00	22,53
Boş	14,00	3,54
Toplam	395,00	100,00

Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine ilişkin ayrıntılar incelendiğinde (bkz. Tablo 15), büyük bir çoğunluğunun ilkokul, ortaokul ve lise olmak üzere, lise ve altı düzeyde dereceye sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 15

Baba Eğitim Düzeyi		
	Frekans	Yüzde
İlkokul	78,00	19,75
Ortaokul	101,00	25,57
Lise	120,00	30,38
Ön lisans/Lisans	66,00	16,71
Lisansüstü	24,00	6,08
Boş	6,00	1,52
Toplam	395,00	100,00

Aile bireyleri arasında herhangi birisinin amatör olarak müzikle uğraşıp uğraşmadığı sorulduğunda (bkz. Tablo 16), öğrencilerin %32,91'inin aile bireyleri arasında amatör olarak da olsa çalgı çalmakla uğraşan bir aile bireyinin olduğu; %66,33'ünün amatör olarak da olsa çalgı çalmakla uğraşan bir aile bireyinin olmadığı; buna karşın, %0,76'sının ise, bu soruya cevap vermediği belirlenmiştir.

Tablo 16

Amatör Olarak Çalgı Çalan Aile Bireyinin Varlığı		
	Frekans	Yüzde
Amatör olarak müzikle uğraşmış/uğraşıyor olan aile bireyim var.	130,00	32,91
Amatör olarak müzikle uğraşmış/uğraşıyor olan aile bireyim yok.	262,00	66,33
Boş	3,00	0,76
Toplam	395,00	100,00

Aile bireyleri arasında herhangi birisinin profesyonel olarak müzikle uğraşıp uğraşmadığı sorulduğunda (bkz. Tablo 17), öğrencilerin %13,67'sinin aile bireyleri arasında profesyonel olarak çalgı çalmakla uğraşan bir aile bireyinin olduğu; %85,57'sinin profesyonel olarak çalgı çalmakla uğraşan bir aile bireyinin olmadığı; buna karşın, %0,76'sının ise, bu soruya cevap vermediği tespit edilmiştir.

Tablo 17

Profesyonel Olarak Çalgı Çalan Aile Bireyinin Varlığı		
	Frekans	Yüzde
Profesyonel olarak müzikle uğraşmış/uğraşıyor olan aile bireyim var.	54,00	13,67
Profesyonel olarak müzikle uğraşmış/uğraşıyor olan aile bireyim yok.	338,00	85,57
Boş	3,00	0,76
Toplam	395,00	100,00

Müzik öğretmenliği mesleğini isteyip istemediklerine ilişkin görüşleri sorulduğunda (bkz. Tablo 18), öğrencilerin büyük oranda müzik öğretmeni olmak istemedikleri belirlenmiştir.

Tablo 18

Müzik Öğretmeni Olma İsteği		
	Frekans	Yüzde
Hiç istemem	97,00	24,56
İstemem	159,00	40,25
Kararsızım	89,00	22,53
İsterim	38,00	9,62
Çok isterim	9,00	2,28
Boş	3,00	0,76
Toplam	395,00	100,00

Müzik öğretmenliği mesleğinden elde edilen maddi kazançların yeterliliğine ilişkin algılarına bakıldığında (bkz. Tablo 19), öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 19

Müzik Öğretmenliği Mesleğinin Maddi Kazançlar Açısından Yeterliliği		
	Frekans	Yüzde
Çok yetersiz	27,00	6,84
Yetersiz	54,00	13,67
Kararsızım	243,00	61,52
Yeterli	53,00	13,42
Çok yeterli	16,00	4,05
Boş	2,00	0,51
Toplam	395,00	100,00

Müzik öğretmenliği mesleğinden sağlanan manevi tatmin düzeyinin yeterliliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde (bkz. Tablo 20), öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun maddi yeterliliğe benzer biçimde, kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Tablo 20

Müzik Öğretmenliği Mesleğini Manevi Açıdan Yeterliliği		
	Frekans	Yüzde
Hiç tatmin etmez	47,00	11,90
Tatmin etmez	58,00	14,68
Kararsızım	160,00	40,51
Tatmin eder	107,00	27,09
Çok tatmin eder	21,00	5,32
Boş	2,00	0,51
Toplam	395,00	100,00

Mevcut durumda toplumda müzik öğretmenliği mesleğine atfedilen değere ilişkin algıları sorulduğunda (bkz. Tablo 21), öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik öğretmenliği mesleğine ilişkin değeri yetersiz gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 21

Toplumda Müzik Öğretmenliği Mesleğine Atfedilen Değer		
	Frekans	Yüzde
Hiç yeterli değil	81,00	20,51
Yeterli değil	172,00	43,54
Kararsızım	85,00	21,52
Yeterli	48,00	12,15
Çok yeterli	8,00	2,03
Boş	1,00	0,25
Toplam	395,00	100,00

Maddi açıdan yeterli bir kazanç durumunun söz konusu olduğunda müzik öğretmenliği mesleğini seçip seçmeyeceklerine ilişkin ayrıntılar incelendiğinde (bkz. Tablo 22), öğrencilerin ağırlıklı olarak kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Tablo 22

Maddi Açıdan Yeterliyse Müzik Öğretmenliği Mesleğini Seçme İsteği		
	Frekans	Yüzde
Hiç istemem	59,00	14,94
İstemem	90,00	22,78
Kararsızım	121,00	30,63
İsterim	100,00	25,32
Çok isterim	20,00	5,06
Boş	5,00	1,27
Toplam	395,00	100,00

Müzik etkinliklerine katılma isteklerinin söz konusu olduğunda (bkz. Tablo 23), öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun aile bireylerinin kendilerini destekleyeceğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Tablo 23

Müzik Etkinliklerine Katılıma Yönelik Aile Desteği		
	Frekans	Yüzde
Hiç desteklemez	12,00	3,04
Desteklemez	12,00	3,04
Kararsızım	62,00	15,70
Destekler	204,00	51,65
Çok destekler	103,00	26,08
Boş	2,00	0,51
Toplam	395,00	100,00

Müzik öğretmenliği mesleğini seçmeleri durumunda (bkz. Tablo 24), öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun aile bireylerinin müzik öğretmenliği mesleğini yapmaları için kendilerini destekleyeceğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Tablo 24

Müzik Öğretmenliği Mesleğini Seçmelerine İlişkin Aile Desteği		
	Frekans	Yüzde
Hiç desteklemez	36,00	9,11
Desteklemez	38,00	9,62
Kararsızım	135,00	34,18
Destekler	154,00	38,99
Çok destekler	30,00	7,59
Boş	2,00	0,51
Toplam	395,00	100,00

.

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine verdiği değer, sevgi/adanmışlık düzeyi ve bir bütün olarak müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları ile konser benzeri müzik etkinliklerine katılım düzeyi, aldıkları müzik derslerinin yeterliliğine ilişkin algıları, müzik öğretmeni olmak istekleri, müzik öğretmenliği mesleğinin maddi ve manevi açıdan sağladığı tatmine ait düşünceleri, toplumda müzik öğretmenliğine verildiğini düşündükleri değere ilişkin algıları, maddi açıdan yeterli olması durumunda müzik öğretmenliği yapma istekleri, müzik ile ilgili etkinliklere katılıma ve müzik öğretmeni olmaya yönelik aile desteği ile ilgili algıları arasındaki ilişkinin varlığını, yönünü ve şiddetini belirlemeye yönelik olarak Pearsonkorelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Pearsonkorelasyon analizi, değer ile müzik öğretmeni olma isteği arasında pozitif yönlü, yüksek düzeyde güçlü ($r = 0,54$; $p < 0,01$); müzik öğretmenliği mesleğinin sağladığı manevi tatmin arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde güçlü ($r = 0,49$ $p < 0,01$); maddi açıdan yeterli olması durumunda müzik öğretmeni olma isteği arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde güçlü ($r = 0,46$; $p < 0,01$); müzik etkinliklerine katılıma aile desteği arasında pozitif yönlü ve düşük

düzeyde güçlü ($r = 0,27$; $p < 0,01$) ve müzik öğretmeni olma isteğine aile desteği arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde güçlü ($r = 0,27$; $p < 0,01$) bir ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır (bkz. Tablo 25).

Sevgi/adanmışlık boyutu ile ilgili olarak gerçekleştirilen Pearsonkorelasyon analizi, sevgi/adanmışlık ile konser vb. müzik etkinliklerine katılım arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde güçlü ($r = 0,10$; $p < 0,05$); müzik öğretmeni olma isteği arasında pozitif yönlü, yüksek düzeyde güçlü ($r = 0,53$; $p < 0,01$); müzik öğretmenliği mesleğinin sağladığı manevi tatmin arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde güçlü ($r = 0,55$; $p < 0,01$); maddi açıdan yeterli olması durumunda müzik öğretmeni olma isteği arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde güçlü ($r = 0,52$; $p < 0,01$); müzik etkinliklerine katılıma aile desteği arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde güçlü ($r = 0,25$; $p < 0,01$) ve müzik öğretmeni olma isteğine aile desteği arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde güçlü ($r = 0,27$; $p < 0,01$) bir ilişkinin olduğunu işaret etmektedir (bkz. Tablo 25).

Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumun tümü için yapılan Pearsonkorelasyon analizi ise, söz konusu tutum ile konser vb. müzik etkinliklerine katılım arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde güçlü ($r = 0,11$; $p < 0,05$); müzik öğretmeni olma isteği arasında pozitif yönlü, yüksek düzeyde güçlü ($r = 0,58$; $p < 0,01$); müzik öğretmenliği mesleğinin sağladığı manevi tatmin arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde güçlü ($r = 0,57$; $p < 0,01$); maddi açıdan yeterli olması durumunda müzik öğretmeni olma isteği arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde güçlü ($r = 0,48$; $p < 0,01$); müzik etkinliklerine katılıma aile desteği arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde güçlü ($r = 0,29$; $p < 0,01$) ve müzik öğretmeni olma isteğine aile desteği arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde güçlü ($r = 0,30$; $p < 0,01$) bir ilişkinin olduğunu göstermektedir (bkz. Tablo 25).

Tablo 25

Sıra No.	Değişken	A. O.	S. S.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Sevgi/Adanmışlık	2,73	0,79	1,00											
2	Değer	3,28	0,71	,68**	1,00										
3	Tutum	3,00	0,68	,92**	,91**	1,00									
4	Konser vb. Etkinliklere Katılım	2,89	1,02	,10*	0,09	,11*	1,00								
5	Müzik Derslerinin Yeterliliği	3,04	1,20	- 0,22	- 0,30	- 0,28	- 0,10	1,00							
6	Müzik Öğretmeni Olma İsteği	2,24	1,01	,53**	,54**	,58**	,24**	- 0,36	1,00						
7	Müzik Öğretmenliğinin Maddi Kazançlarının Yeterliliği	2,94	0,84	- 0,12	- 0,15	- 0,15	- 0,03	,16**	- 0,07	1,00					
8	Müzik Öğretmenliğinin Manevi Açıdan Yeterliliği	2,99	1,06	,55**	,49**	,57**	,12*	- 0,25	,50**	- 0,04	1,00				
9	Toplumda Müzik Öğretmenliğine Verilen Değer	2,31	1,00	- 0,02	- 0,15	- 0,09	- 0,14	,19**	- 0,10	,28**	- 0,02	1,00			
10	Maddi Yeterlilik Durumunda Müzik Öğretmeni Olma İsteği	2,83	1,13	,42**	,46**	,48**	,19**	- 0,25	,54**	- 0,21	,38**	- 0,04	1,00		
11	Müzik Etkinliklerine Aile Desteği	3,95	,90	25**	27**	29**	24**	- 0,08	19**	- 0,13	23**	- 0,04	20**	1,00	
12	Müzik Öğretmeni Olma İsteğine Aile Desteği	3,26	,05	27**	27**	30**	22**	- 0,06	31**	- 0,06	17**	- 0,01	23**	47**	1,00

**. Korelasyon, 0.01 düzeyinde anlamlıdır (Çift kuyruklu).

*. Korelasyon, 0.05 düzeyinde anlamlıdır (Çift kuyruklu).

Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ile diğer değişkenler arasındaki etkileşimi belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen doğrusal regresyon analizleri, müzik öğretmenliğine yönelik tutumun, istatistiki açıdan anlamlı biçimde konser, vb. etkinliklere katılım düzeyinden düşük düzeyde ve negatif yönde ($r = - 0,09$; $p < 0,05$); müzik öğretmeni olma isteğinden orta düzeyde ve pozitif yönde ($r = 0,30$; $p < 0,01$); müzik öğretmenliği mesleğinden duyulan manevi tatminden orta düzeyde ve pozitif yönde ($r = 0,33$; $p < 0,01$); maddi yeterlilik açısından uygun olduğunda müzik öğretmeni olma isteğinden düşük düzeyde ve pozitif yönde ($r = 0,16$; $p < 0,01$) ve müzik etkinliklerine katılıma olan aile desteğinden düşük düzeyde ve pozitif yönde ($r = 0,09$; $p < 0,05$) etkilendiğini; buna karşın, müzik derslerinin yeterliliği ($r = - 0,04$; $p > 0,01$), müzik öğretmenliği mesleğinin maddi kazançlarının yeterliliği ($r = - 0,04$; $p > 0,01$), toplumda müzik öğretmenliğine atfedilen değer ($r = - 0,03$; $p > 0,01$) ve müzik öğretmeni olma isteğine aile desteği ($r = 0,07$; $p > 0,01$) değişkenleri ile etkileşimin bulunmadığını göstermektedir (bkz. Tablo 26).

Söz konusu regresyon analizleri bir boyut ileri taşınarak aşamalı/adımsal (stepwise) biçimde gerçekleştirilirse, –düzeltilmiş R^2 değerini 0,34'e düşürmesine rağmen,– müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumu etkileyen istatistiki açıdan anlamlı, pozitif ve güçlü yönde ($r = 0,59$; $p < 0,01$) etkileyen en önemli değişkenin müzik öğretmeni olma isteği olduğu görülmektedir

Tablo 26

	Bağımlı Değişken Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum		
	Düzeltilmiş R^2 = ,483		
Bağımsız Değişkenler	**Beta**	***t Değeri***	**Anlamlılık**
(Sabit)		8,21	,00**
Konser vb. Etkinliklere Katılım	-,09	-2,15	,032*
Müzik Derslerinin Yeterliliği	-,04	-,99	,32
Müzik Öğretmeni Olma İsteği	,30	5,74	,00**
Müzik Öğretmenliğinin Maddi Kazançlarının Yeterliliği	-,04	-1,02	,31
Müzik Öğretmenliğinin Manevi Açıdan Yeterliliği	,33	7,48	,00**
Toplumda Müzik Öğretmenliğine Atfedilen Değer	-,03	-,76	,45
Maddi Yeterlilik Durumunda Müzik Öğretmeni Olma İsteği	,16	3,57	,00**
Müzik Etkinliklerine Aile Desteği	,09	2,10	,04*
Müzik Öğretmeni Olma İsteğine Aile Desteği	,07	1,70	,09
**. Regresyon, 0.01 düzeyinde anlamlıdır.			
*. Regresyon, 0.05 düzeyinde anlamlıdır.			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 27), kız ve erkek öğrencilerin söz konusu tutum açısından birbirlerinden farklı olmadığı belirlenmiştir (t=,775; p > 0,05).

Tablo 27

Grup	**N**	**A. O.**	**S. S.**	**t Değeri**	**Serbestlik Derecesi**	**Anlamlılık**
Kız	199	3,0343	,68676	,775	391	,439
Erkek	194	2,9807	,68381			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 28), çalgı dersi alan/almakta olan öğrencilerin çalgı dersi almayan/almıyor olan öğrencilerle aralarından istatistiki açıdan anlamlı bir farkı olduğu (t= 2,048; p < 0,05); diğer bir deyişle, çalgı dersi alan öğrencilerin (A. O. = 3,1203), almayan öğrencilere (A. O. = 2,9636) göre müzik öğretmenliği mesleğine daha pozitif bir tutum geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 28

Grup	**N**	**A. O.**	**S. S.**	**t Değeri**	**Serbestlik Derecesi**	**Anlamlılık**
Çalgı dersi aldım./alıyorum.	112	3,1203	,69308	2,048	388	,041
Çalgı dersi almadım./almıyorum.	278	2,9636	,68005			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 29), herhangi bir ders almaksızın çalgı ile uğraşan/uğraşmakta olan öğrencilerin herhangi bir ders almaksızın çalgı ile uğraşmayan/uğraşıyor olmayan öğrencilerle aralarından istatistiki açıdan anlamlı bir farkı olduğu (t= 3,984; p < 0,01); diğer bir deyişle, herhangi bir ders almadan çalgı ile uğraşan öğrencilerin (A. O. = 3,1956), uğraşmayan öğrencilere (A. O. = 2,9101) göre müzik öğretmenliği mesleğine daha pozitif bir tutum geliştirdikleri belirlenmiştir.

Tablo 29

Grup	**N**	**A. O.**	**S. S.**	**t Değeri**	**Serbestlik Derecesi**	**Anlamlılık**
Ders almaksızın çalgı ile uğraştım./uğraşıyorum.	134	3,1956	,71498	3,984	390,000	,000
Ders almaksızın çalgı ile uğraşmadım./uğraşmıyorum.	258	2,9101	,65041			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 30), herhangi bir koroda yer alan/yer alıyor öğrencilerin herhangi bir koroda yer almayan/yer almıyor olan öğrencilerle aralarında istatistiki açıdan anlamlı bir farkı olduğu (t= 4,490; p < 0,01); diğer bir deyişle, herhangi bir koroda yer alan öğrencilerin (A. O. = 3,1741), yer almayan öğrencilere (A. O. = 2,8724) göre müzik öğretmenliği mesleğine daha pozitif bir tutum geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 30

Grup	N	A. O.	S. S.	t Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık
Bir koroda yer aldım./yer alıyorum.	175	3,1741	,69179	4,448	392,000	,000
Bir koroda yer almadım./yer almıyorum.	219	2,8724	,65006			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 31), profesyonel olarak müzikle uğraşan/uğraşıyor olan öğrencilerle uğraşmayan öğrencilerin söz konusu tutum açısından birbirlerinden farklı olmadığı belirlenmiştir (t=1,700; p > 0,05).

Tablo 31

Grup	N	A. O.	S. S.	t Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık
Profesyonel olarak müzikle uğraştım./uğraşıyorum.	20	3,2627	,59149	1,700	389	,090
Profesyonel olarak müzikle uğraşmadım./uğraşmıyorum.	371	2,9970	,68483			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 32), ailede müzik alanında eğitim alan birisinin varlığı ile yokluğu açısından söz konusu tutum bağlamında birbirlerinden farkları olmadığı tespit edilmiştir (t=0,005; p > 0,05).

Tablo 32

Grup	N	A. O.	S. S.	t Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık
Ailemde müzik alanında eğitim alan biri var.	49	3,0091	49	,005	66,560	,996
Ailemde müzik alanında eğitim alan biri yok.	341	3,0086	341			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 33), ailede müzik ile amatör olarak uğraşmış/uğraşıyor olan bir bireyin varlığı ile yokluğu açısından söz konusu tutum bağlamında birbirlerinden farkları olmadığı belirlenmiştir ($t= 0,904$; $p > 0,05$).

Tablo 33

Grup	N	A. O.	S. S.	t Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık
Ailemde amatör olarak çalgı çalmış/çalıyor olan/koroda yer almış/yer alıyor olan biri var.	130	3,0525	,75756	,904	390	,366
Ailemde amatör olarak çalgı çalmış/çalıyor olan/koroda yer almış/yer alıyor olan biri var.	262	2,9862	,64272			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan t testi sonrası (bkz. Tablo 34), ailede müzik ile profesyonel olarak uğraşmış/uğraşıyor olan bir bireyin varlığı ile yokluğu açısından söz konusu tutum bağlamında birbirlerinden farkları olmadığı tespit edilmiştir (t= -0,946; p > 0,05).

Tablo 34

Grup	**N**	**A. O.**	**S. S.**	**t Değeri**	**Serbestlik Derecesi**	**Anlamlılık**
Ailemde profesyonel olarak çalgı çalmış/çalıyor olan/koroda yer almış/yer alıyor olan biri var.	54	2,9243	,62780	-,946	390	,345
Ailemde profesyonel olarak çalgı çalmış/çalıyor olan/koroda yer almış/yer alıyor olan biri var.	338	3,0195	,69534			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan (F testi, ANOVA Analizi olarak da anılan) varyans analizi sonrası, lise türleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olduğu (F = 3,737; Serbestlik Derecesi = 3; p < 0,05) belirlenmiştir (bkz. Tablo 35).

Tablo 35

	Kareler Toplamı	**Serbestlik Derecesi**	**Ortalama Kare**	**F Değeri**	**Anlamlılık**
Gruplar Arası	5,163	3	1,721	3,737	,011
Grup İçi	178,655	388	,460		
Total	183,818	391			

Farklılık kaynağının belirlenmesi öncesi hangi testin yapılabileceğinin belirlenmesi adına gerçekleştirilen Levene testi, verilerin homojen dağıldığını (Levene istatistiği = 2,137; p > 0.05); bu nedenle, gruplar arası varyans değerinin eşit olarak varsayılabileceğini göstermiştir. Bu noktadan hareketle, hangi lise türleri arasında fark olduğunu belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen Scheffe Post Hoc testi[1], yalnızca Anadolu Lisesi öğrencileri ile Fen Lisesi öğrencileri arasında (p < 0,05) bir fark olduğunu; bir başka deyişle, diğer lise türleri arasında bir fark olmadığını (p > 0,05) göstermektedir (bkz. Tablo 36). Bu anlamda, Anadolu Lisesi öğrencilerinin (A. O. = 3,0425) Fen Lisesi öğrencilerine oranla (A. O. = 2,7689) müzik öğretmenliği mesleğine yönelik daha pozitif bir tutum geliştirdiği belirlenmiştir.

[1] En esnek ve karşılaştırılacak grup sayılarının çok olması durumunda α hata payını kontrol altında tutabilen (conservative) ve gruplardaki gözlem sayılarının eşit olması varsayımını dikkate almayan bir post hoc türü olarak ele alınması (Scheffe, 1953; Scheffe, 1959) nedeniyle Scheffe testi tercih edilmiştir.

Tablo 36

(I) Lise		Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	Anlamlılık	95% Güven Aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
Anadolu Lisesi	Fen Lisesi	,27360*	,09440	,040	,0086	,5387
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	-,23102	,19327	,699	-,7737	,3116
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	-,01582	,08986	,999	-,2681	,2365
Fen Lisesi	Anadolu Lisesi	-,27360*	,09440	,040	-,5387	-,0086
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	-,50463	,20590	,113	-1,0828	,0735
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	-,28943	,11452	,096	-,6110	,0321
Anadolu İmam Hatip Lisesi	Anadolu Lisesi	,23102	,19327	,699	-,3116	,7737
	Fen Lisesi	,50463	,20590	,113	-,0735	1,0828
	Mesleki ve Teknik	,21520	,20386	,774	-,3572	,7876

	Anadolu Lisesi					
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	**Anadolu Lisesi**	,01582	,08986	,999	-,2365	,2681
	Fen Lisesi	,28943	,11452	,096	-,0321	,6110
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	-,21520	,20386	,774	-,7876	,3572
*. Ortalama farkı, 0.05 düzeyinde anlamlıdır.						

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizi sonrası, okudukları sınıf açısından da istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olduğu (F = 5,487; Serbestlik Derecesi = 3; p < 0,01) tespit edilmiştir (bkz. Tablo 37).

Tablo 37

	Kareler Toplamı	**Serbestlik Derecesi**	**Ortalama Kare**	**F Değeri**	**Anlamlılık**
Gruplar Arası	7,497	3	2,499	5,487	,001
Grup İçi	175,808	386	,455		
Total	183,304	389			

Farklılık kaynağının belirlenmesi öncesi hangi testin yapılabileceğinin belirlenmesi adına gerçekleştirilen Levene testi, verilerin homojen dağıldığını (Levene istatistiği = 1,835; p > 0.05); bu nedenle, gruplar arası varyans değerinin eşit

olarak varsayılabileceğini göstermiştir. Bu noktadan hareketle, hangi sınıflar arasında fark olduğunu belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen Scheffe Post Hoc Testi, birinci sınıf öğrencileri ile ikinci sınıf öğrencileri arasında ($p < 0,05$); ikinci sınıf öğrencileri ile üçüncü sınıf öğrencileri arasında ($p < 0,05$) bir fark olduğunu; diğer sınıflar arasında bir fark olmadığını ($p > 0,05$) işaret etmektedir (bkz. Tablo 38). Bu anlamda, birinci sınıf (A. O. = 3,0499) ve üçüncü sınıf öğrencilerinin (A. O. = 3,2782) ikinci sınıf öğrencilerine (A. O. = 2,7894) oranla müzik öğretmenliği mesleğine yönelik daha pozitif bir tutum geliştirdiği belirlenmiştir.

Tablo 38

(I) Sınıf		Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	Anlamlılık	95% Güven Aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
Birinci Sınıf	**İkinci Sınıf**	,26056*	,08298	,021	,0275	,4936
	Üçüncü Sınıf	-,22829	,12248	,326	-,5722	,1156
	Dördüncü Sınıf	-,01139	,12566	1,000	-,3642	,3415
İkinci Sınıf	**Birinci Sınıf**	-,26056*	,08298	,021	-,4936	-,0275
	Üçüncü Sınıf	-,48885*	,13383	,004	-,8646	-,1131
	Dördüncü Sınıf	-,27194	,13675	,268	-,6559	,1120
Üçüncü Sınıf	**Birinci Sınıf**	,22829	,12248	,326	-,1156	,5722
	İkinci Sınıf	,48885*	,13383	,004	,1131	,8646
	Dördüncü Sınıf	,21690	,16375	,625	-,2429	,6767
Dördüncü Sınıf	**Birinci Sınıf**	,01139	,12566	1,000	-,3415	,3642
	İkinci Sınıf	,27194	,13675	,268	-,1120	,6559
	Üçüncü Sınıf	-,21690	,16375	,625	-,6767	,2429
*. Ortalama farkı, 0.05 düzeyinde anlamlıdır.						

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizi sonrası, ikamet ettikleri yer açısından istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı ($F = 0,536$; Serbestlik Derecesi = 2; $p > 0,05$) tespit edilmiştir (bkz. Tablo 39).

Tablo 39

	Kareler Toplamı	**Serbestlik Derecesi**	**Ortalama Kare**	**F Değeri**	**Anlamlılık**
Gruplar Arası	,510	2	,255	,536	,585
Grup İçi	181,056	381	,475		
Total	181,566	383			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizi sonrası, annelerinin yaptığı meslek açısından istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı ($F = 0,477$; Serbestlik Derecesi = 5; $p > 0,05$) belirlenmiştir (bkz. Tablo 40).

Tablo 40

	Kareler Toplamı	**Serbestlik Derecesi**	**Ortalama Kare**	**F Değeri**	**Anlamlılık**
Gruplar Arası	1,135	5	,227	,477	,793
Grup İçi	181,789	382	,476		
Total	182,924	387			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizi sonrası, annelerinin eğitim düzeyleri bağlamında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olduğu ($F = 2,953$; Serbestlik Derecesi = 5; $p < 0,05$) tespit edilmiştir (bkz. Tablo 41).

Tablo 41

	Kareler Toplamı	**Serbestlik Derecesi**	**Ortalama Kare**	**F Değeri**	**Anlamlılık**
Gruplar Arası	6,806	5	1,361	2,953	,012
Grup İçi	177,449	385	,461		
Total	184,255	390			

Farklılık kaynağının belirlenmesi öncesi hangi testin yapılabileceğinin belirlenmesi adına gerçekleştirilen Levene testi, verilerin homojen dağıldığını (Levene istatistiği = 2,165; $p > 0.05$); bu nedenle, gruplar arası varyans değerinin eşit olarak varsayılabileceğini göstermiştir. Bu noktadan hareketle, hangi eğitim düzeyleri arasında fark olduğunu belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen Scheffe Post Hoc Testi, anneleri ilkokul mezunu olan öğrencilerle anneleri ön lisans/lisans derecesi sahibi öğrenciler arasında ($p < 0,05$); bir fark olduğunu; diğer eğitim düzeyleri arasında bir fark olmadığını ($p > 0,05$) işaret etmektedir (bkz. Tablo 42). Bu anlamda, anneleri ilkokul mezunu olan öğrencilerin (A. O. = 3,1156) anneleri ön lisans/lisans derecesi sahibi öğrencilere (A. O. = 2,5642) oranla müzik öğretmenliği mesleğine yönelik daha pozitif bir tutum geliştirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 42

1		Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	Anlamlılık	95% Güven Aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
İlkokul	Ortaokul	,18286	,09350	,576	-,1299	,4956
	Lise	,08826	,08794	,962	-,2059	,3824
	Ön lisans/Lisans	,55144*	,15321	,025	,0390	1,0639
	Lisansüstü	-,01033	,18707	1,000	-,6360	,6154
	Hiçbiri	,12750	,24876	,998	-,7045	,9595
Ortaokul	İlkokul	-,18286	,09350	,576	-,4956	,1299
	Lise	-,09460	,08911	,951	-,3926	,2034
	Ön lisans/Lisans	,36858	,15388	,335	-,1461	,8833
	Lisansüstü	-,19319	,18762	,957	-,8207	,4343
	Hiçbiri	-,05536	,24917	1,000	-,8888	,7781
Lise	İlkokul	-,08826	,08794	,962	-,3824	,2059
	Ortaokul	,09460	,08911	,951	-,2034	,3926
	Ön lisans/Lisans	,46318	,15057	,095	-,0404	,9668
	Lisansüstü	-,09860	,18491	,998	-,7171	,5199
	Hiçbiri	,03923	,24714	1,000	-,7874	,8659
Ön lisans/Lisans	İlkokul	-,55144*	,15321	,025	-1,0639	-,0390
	Ortaokul	-,36858	,15388	,335	-,8833	,1461
	Lise	-,46318	,15057	,095	-,9668	,0404
	Lisansüstü	-,56177	,22345	,279	-1,3092	,1856
	Hiçbiri	-,42394	,27716	,800	-1,3510	,5031
Lisansüstü	İlkokul	,01033	,18707	1,000	-,6154	,6360

	Ortaokul	,19319	,18762	,957	-,4343	,8207
	Lise	,09860	,18491	,998	-,5199	,7171
	Ön lisans/Lisans	,56177	,22345	,279	-,1856	1,3092
	Hiçbiri	,13783	,29722	,999	-,8563	1,1320
	İlkokul	-,12750	,24876	,998	-,9595	,7045
	Ortaokul	,05536	,24917	1,000	-,7781	,8888
	Lise	-,03923	,24714	1,000	-,8659	,7874
Hiçbiri	**Ön lisans/Lisans**	,42394	,27716	,800	-,5031	1,3510
	Lisansüstü	-,13783	,29722	,999	-1,1320	,8563

*. Ortalama farkı, 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizi sonrası, babalarının sahip olduğu eğitim düzeyleri açısından istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı (F = 1,792; Serbestlik Derecesi = 4; p > 0,05) tespit edilmiştir (bkz. Tablo 43).

Tablo 43

	Kareler Toplamı	**Serbestlik Derecesi**	**Ortalama Kare**	**F Değeri**	**Anlamlılık**
Gruplar Arası	4,141	5	,828	1,792	,113
Grup İçi	173,255	375	,462		
Total	177,396	380			

Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizi sonrası, babalarının yaptığı meslek açısından istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı (F = 0,585; Serbestlik Derecesi = 5; p > 0,05) belirlenmiştir (bkz. Tablo 44).

Tablo 44

	Kareler Toplamı	**Serbestlik Derecesi**	**Ortalama Kare**	**F Değeri**	**Anlamlılık**
Gruplar Arası	1,113	4	,278	,585	,674
Grup İçi	182,674	384	,476		
Total	183,787	388			

3.7.1 Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizleri

İlk aşamada, araştırmada kullanılan değişkenlerin normal dağılıma uygunluk gösterip göstermediği belirlenmiştir. Ölçek ve alt boyutlarının normallik sınamasında çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayıları kullanılmıştır. Sürekli bir değişkenden elde edilen değerlerin normal dağılım özelliğinde kullanılan çarpıklık ve basıklık katsayılarının ±2,0 sınırları içinde kalması, yazında değerlerin normal dağıldığı şeklinde açıklanmaktadır (George ve Mallery, 2010; Trochim ve Donnelly, 2006; Field, 2000 ve 2009; Gravetter ve Wallnau, 2014). Ayrıca, örneklem sayısının 300'den yüksek olması durumunda, söz konusu katsayıların ±2,0'den de fazla arasında olmasının kabul edilebileceğini ileri süren çalışmalar da mevcuttur (bkz. Kim (2013)). Çalışma kapsamında örneklem sayısının 395 olması; çarpıklık ve basıklık katsayılarının da –1,156 ile 1,873 arasında değişmesi nedeniyle, parametrik testlerin kullanılması kararı verilmiştir.

Bir sonraki aşamada, müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumu oluşturan değer ve sevgi/adanmışlık boyutlarına ilişkin faktör analizleri yapılmıştır. Faktör analizi öncesi, değer boyutuna yönelik olarak ters kodlanması gereken beş ifade düzeltilmiştir ve boyut ve değişkenlerin faktör analizi için uygun olup olmadığı sınanmıştır. Düzeltme sonrası gerçekleştirilen sınama, –0,50'den yüksek olması istenen ve 1,00'a yaklaştıkça mükemmel olarak nitelendirilen (Field, 2000)– değer boyutuna ilişkin Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerinin 0,81; sevgi/adanmışlık boyutuna ilişkin KMO değerinin 0,904; değer ve sevgi/adanmışlık boyutunun tümünü ifade eden müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutuma ilişkin KMO değerinin ise 0,920 ve istatistiki açıdan anlamlı olması istenen Bartlett'in Küresellik Testi'nin de istatistiki açıdan anlamlı olduğunu göstermektedir. Söz konusu iki test sonrası, örneklem sayısının yeterli, tüm boyutlar ve ölçeğin faktörleştirilebileceği belirlenmiştir. Faktör analizi yapıldığında, her bir faktöre ilişkin yükün 0,3'ten fazla olması istenen (Yaşlıoğlu, 2017) biçimde olduğu; değer ile sevgi/adanmışlık'a yönelik ifadelerin tek bir boyut oluşturduğu; müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumun ise, değer ve sevgi/adanmışlık boyutlarından meydana geldiği tespit edilmiştir. Bu nedenle, ölçekte yer alan hiçbir ifade çıkarılmamıştır. Bu noktada, söz konusu boyutların açıklayıcı varyanslarına değinmek gerekirse, değer boyutunun açıklamak için kullanılan ifadelerin, değerin yalnızca %41,047'sini; sevgi/adanmışlık boyutunu açıklamak için kullanılan ifadelerin, sevgi/adanmışlık'ın yalnızca %50,159'unu; müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumu açıklamak için kullanılan ifadelerin ise, müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumunun yalnızca %39,287'sini açıkladığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, iki boyuta ait 16 ifadeden oluşan ölçek üzerinde güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Söz konusu analizlerde dikkat edilmesi gereken nokta, her bir boyutun ve ölçeğin tümünün Cronbach Alpha katsayılarının 0,50'nin üzerinde olmasıdır (George ve Mallery, 2003). Değer boyutunun Cronbach Alpha katsayısı, 0,740; sevgi/adanmışlık boyutunun Cronbach Alpha katsayısı, 0,873; müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğinin tümünün Cronbach Alpha katsayısı ise, 0,891 olarak bulunmuş ve söz konusu boyut ve ölçeğin yüksek değerde güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Müzik öğretmenliği mesleğine ilişkin tutumun belirlenmeye çalışıldığı ifadeler, Çetin (2006: 28) tarafından geliştirilmiş olan "Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği" çalışmasını model olarak alarak geçerlilik ve güvenirliği sağlanmış "Müzik Öğretmenliği Tutum Ölçeği" çalışmasını gerçekleştiren Tufan ve Güdek'in (2008) araştırmasından yararlanılarak uyarlanmıştır. Söz konusu ölçeğin, müzik öğretmenliğine atfedilen değer boyutuna ilişkin yedi; sevgi ve adanmışlık boyutuna ilişkin dokuz olmak üzere müzik öğretmenliği mesleğine ilişkin tutumu belirlemeye yönelik toplam 16 ifadesi mevcuttur.

Lise öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yaklaşımlarını ölçmek amacıyla yapılan ankete 200'ü kız 195'i ise erkek olmak üzere toplam 395 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin 238'i Anadolu lisesinde 66'sı fen lisesinde 13'ü Anadolu imam hatip lisesinde 75'i mesleki ve teknik Anadolu liselerinde eğitim almakta olup, ankete katılan öğrencilerden 3'ü ise okuduğu okulu belirtmemişlerdir. Öğrenim kademesi olarak bakıldığında 229'u 9. Sınıfta, 93'ü 10. Sınıfta, 35'i 11. Sınıfta ve 33'ü 12. Sınıfta okumaktadır, 5 öğrenci ise okudukları lise kademesini belirtmemişlerdir. İkamet alanlarına bakıldığında 118'i köylerde 245'i ilçede, 21'i şehir merkezinde ikamet etmektedir. 11 öğrenci ikamet alanını belirtmemiştir. Bu öğrenciler arasında çalgı dersi alan 112, çalgı dersi almayan 275 kişi ve bunu belirtmeyen 5 kişi vardır. Öğrencilerin %28.35i çalgı dersi almakta %70.38 i ders almamaktadır. Öğrencilerin %33,92si ders almaksızın çalgı ile uğraştım cevabını verirken %65,32si ders almaksızın çalgı ile uğraşmadım cevabını vermiştir. Öğrencilerin 44,30u koroda yer alıyorum cevabını verirken, %55,44ü yer almıyorum cevabını vermiştir. Ailesi için profesyonel olarak müzikle uğraşıyor diyen öğrenci sayısı 20 iken, uğraşmıyor diyenlerin sayısı 371dir. İlçemizde konser, müzik, festival vb. müzik etkinliklerini hiçbir zaman izlemedim diyen öğrenci sayısı 35 çok nadir cevabını veren öğrenci sayısı 101, bazen cevabını veren öğrenci sayısı 154tür. Çoğu zaman cevabını veren öğrenci sayısı 82, her zaman, cevabını veren öğrenci sayısı 22dir. Anket uygulanan öğrencilere müzik derslerinin yeterliliği sorulmuş öğrencilerin %15.19u- hiç yeterli değil, %14,68i yeterli değil %27,34ü kararsızım %32,15i yeterli %8,35 ise çok yeterli cevabını vermiştir.

Öğrencilere annelerinin mesleği sorulduğunda annelerin büyük bir çoğunluğunun ev hanımları olduğu anlaşılmıştır. (%70,63) diğerleri ise memur (%8,86) işçi (8,61) serbest meslek sahibi (%3,54) iş yeri/işletme sahibi (%2,28) diğer (%4,30) şeklindedir.

Annelerinin eğitim düzeyi ise %27,34 ilkokul, %26,08 ortaokul, %33,67 lise, %6,08 i ön lisans/ lisans, %3,80 i lisansüstü ve %2,03 ü hiçbiri olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin müzik alanında eğitim alan aile bireylerinin oranı %12,41 almayanların oranı %86,33'tür. Öğrencilere babalarının mesleği sorulduğunda alınan cevaplara göre 93 ü memur 88'i işçi 63'ü serbest meslek sahibi 44'ü işyeri/işletme sahibi 4'ü bir işi ya da mesleği yok, 89u diğer ve 14ü cevap vermemeyi tercih eden öğrenciler şeklinde belirlenmiştir. Babaların eğitim düzeyine bakıldığında 78inin ilkokul, 101'nin ortaokul, 120sinin lise 66sının ön lisans/lisans 24'ünün lisansüstü ve 6sının cevap vermediğigörülmektedir. Öğrencilere sorulan maddi açıdan yeterli ise müzik öğretmenliği mesleğini istemeye ilişkin sorulara öğrencilerin 59'u hiç istemem 90'ı istemem 12'si kararsızım 100'ü isterim 20'si çok isterim yanıtını verirken 5 öğrenci bu soruyu boş bırakmıştır. Öğrencilerin müzik etkinliklerine katılımları hususunda ailelerinin ne derece destek verdiği üzerine yöneltilen soruya öğrencilerin 12'si hiç desteklemez, 12'si desteklemez 62'si kararsızım, 204'ü destekler 30'u çok destekler yanıtını vermiş, 2'si bu soruya yanıt vermemiştir. Öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğine yönelme isteğine bakıldığında 97'si hiç istemem 159'u istemem 89'u kararsızım 38'i isterim 9'u çok isterim yanıtını verirken 3 öğrenci bu soruya yanıt vermemiştir. Müzik öğretmenliğinin maddi kazançlarına ilişkin yeterlilik düzeyleri sorulduğunda öğrencilerin 27si çok yetersiz, 54'ü yetersiz 243'ü kararsızım 53'ü yeterli 16'sı çok yeterli yanıtını vermiş, 2 öğrenci cevap vermemiştir. Bununla birlikte öğrencilere müzik öğretmenliğinin manevi açıdan yeterliliği sorulduğunda 47'si hiç tatmin etmez, 58'i tatmin etmez, 160'ı kararsızım 107'si tatmin eder 21'i çok tatmin eder yanıtını vermiştir. Toplumda müzik öğretmenliğine atfedilen değerin yeterli olup olmadığına ilişkin yöneltilen soruya öğrencilerin 81i hiç yeterli değil, 172si yeterli değil, 85i kararsızım,48i yeterli ve 8 öğrenci çok yeterli yanıtını vermiştir. Maddi açıdan yeterliyse müzik öğretmenliği mesleğini seçme isteği üzerine sorulan soruya öğrencilerin 59'u hiç istemem, 90'ı istemem, 121'i kararsızım

100’ü isterim 20si çok isterim yanıtını verirken 5 öğrenci bu soruya yanıtını vermemiştir. Bu mesleğin öğrenciler tarafından seçilmesine ilişkin aile desteği araştırıldığında öğrencilerin 36sı ailelerinin bu mesleğin seçilmesini hiç desteklemeyeceğini, 38 i desteklemeyeceğini, 135 i kararsız olduklarını 154 ü destekleneceğini ve 30 u çok destekleneceğini belirtmiştir.

SONUÇ

Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki lise öğrencilerinin büyük bir çoğunluğun müzik öğretmenliği mesleğini tercih etmediği, bu mesleğe verilen değeri yeterli görmedikleri ve maddi kazancın yeterliliğine ilişkin olarak ise kararsız kaldıkları saptanmıştır. Koroda yer alan, çalgı dersi alan/almakta olan öğrencilerin çalgı dersi almayan/almıyor olan öğrencilerle karşılaştırıldıklarında müzik öğretmenliği mesleğine daha olumlu yaklaştıkları belirlenmiştir.

Okullarda müzik ile ilgili etkinliklerin, koro çalışmalarının, çalgılarla etkileşimin geliştirilmesine, müfredatta yer alan müzik ders0 saati sayısının artırılmasına gereksinim olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, ulaşılan bulguların öncelikle ailelerin eğitim düzeyi, sosyoekonomik yetersizlikler, yakın çevrenin olumlu veya olumsuz yönlendirmesi ve öğrencilerin bu mesleği yeterince araştırmaması ile doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir.

Lise öğrencilerinin ailelerinin, çocuklarının müzik etkinliklerine katılmasına çoğunluk olarak destek verdikleri ve müzik alanında eğitim almayan ailelerin de çocuklarının müzik öğretmenliği mesleğinin seçimi konusundaki kararını destekledikleri görülmektedir. Bu durumun, gelişen yaşam standartları ile birlikte bilinç düzeylerinin yükselmesi ve müziğin hayatımızın her alanına yerleşmesi ile iş imkânlarının genişlemesi, dolayısıyla ailelerin çocuklarının mesleki istihdamına ilişkin kaygılarının azalması ile ilişkili olduğu düşünülebilir.

Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki, müzik dersi alan lise öğrencilerinin öğrenim gören öğrencilerin çok düşük bir oranının müzik öğretmenliği mesleğini tercih etmekte olduğu anlaşılmakta, Çanakkale ili Gelibolu ilçesi örneğinde, bu oranın arttırılmasına ilişkin planlı ve bilinçli çabalara gereksinim olduğu görülmektedir.

ÖNERİLER

İlköğretim düzeyinden itibaren müzik dersine gereken önemin verilmesi ve haftalık ders saatinin arttırılması yönünde çalışmalar yapılabilir.

Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kademelerinde müzik derslerine sınıf öğretmenlerinin değil, müzik öğretmenlerinin girmesi sağlanabilir.

Öğrencilerin eğitim yaşamalarının başlangıcından itibaren çalgılarla tanıştırılması ve çeşitli müzik etkinliklerine katılımlarının sağlanması ve müziğe ilgisi ve yeteneği olan öğrencilerin en başta müzik öğretmenleri olmak üzere, diğer eğitimciler ve aileleri tarafından desteklenerek, müzik öğretmenliği mesleğine yönlendirilmelerine çalışılabilir.

Öğrencilerin çeşitli konser faaliyetlerine opera, koro, müzikaller vb. müziksel etkinliklere katılımları sağlanabilir, öğrencilerin müzik eğitimi veren kurumları tanımasına yönelik geziler düzenlenebilir.

Amatör müzik eğitimi veren kurumların desteklenerek amatör müzik eğitiminin daha yaygınlaştırılması ve müzik öğretmenlerine iş olanaklarının sağlanması, öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleğini seçmelerinde olumlu bir etki oluşturabilir.

Müzik eğitimi veren kursların yaygınlaştırılması, bu kurslarda öğrencilere müzik öğretmenliğinin değerini kavrayabileceği ortamların oluşturulmasına çaba gösterilmesi, müzik öğretmenliğine ilginin artmasına ve müzik öğretmenliği mesleğinin hak ettiği değeri bulmasına hizmet edebilir.

Ailelerin ve öğrencilerin, günümüzde müzik öğretmenliğine ilişkin istihdam alanlarının sadece devlet kurumları olmadığı, ayrıca kolejlerde, özel müzik kurslarında, halk eğitim merkezlerinde ve korolarda müzik öğretmeni olarak

çalışılabileceği, üniversitelerin ilgili bölümlerinde akademisyen olunabileceği konusunda bilgi sahibi olmaları sağlanabilir.

Bu açıdan müzik öğretmenliği mesleğini yapan öğretmenlerin mesleki yeterlilik açısından donanımlarının sürekli bir gelişim içinde olması sağlanabilir, dolayısıyla müzik alanında daha yüksek düzeye ulaşmış öğrenciler yetiştirilebilir, müzik öğretmenliği mesleğinin alt yapısı da güçlendirilebilir.

Öğrencilerin ve ailelerinin müzik öğretmenliği mesleğine yakınlaşmalarına yönelik olarak, bu mesleği konu alan çeşitli toplantılar düzenlenebilir. Sosyal projelerle, yetenekli olan öğrencilere ücretsiz müzik eğitimi verilerek müzik öğretmenliği mesleğine de katkı sağlanabilir.

Lise düzeyi eğitim ve öğretim sürecindeki öğrencilerin, müzik öğretmeni yetiştiren kurumların uyguladıkları giriş sınavlarına ilişkin olarak bilgilendirilmelerine ve yönlendirilmelerine çaba gösterilebilir.

KAYNAKÇA

A.Say (2005).Müzik Öğretimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

Akkol,Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi – Cilt: 16, Sayı:1, Mart 2018

Altun, İ. (2000). Kocaeli Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin kişisel değerleri ve meslek seçimlerine etki eden faktörler. I. Uluslar arası& VIII. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kitabı, Antalya: 75- 77.

Atav, E. ve Altunoğlu, B. D. (2013). Meslek ve alan seçiminde motivasyon ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(2), 58-70.

Canakay U, E. (2006). Müzik Teorisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme. Ulusal

Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, PAÜ Eğitim Fakültesi, Denizli: 26-28 Nisan

Cohen, J. (1988). Statistical poweranalysisforthebehavioralsciences (2nd Ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence ErlbaumAssociates.

Çermik, H.,Dogan, B. ve Sahin, A. (2010). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih sebepleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(2), 201-212.

Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi. (Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması). Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, (18), 14.

E.Günay,Mehmet A.Ö.(2003). Müzik Öğretimi Teknolojisi VeMateryel Geliştirme. Ankara : Bağlam Yayıncılık

Erdoğan, İ. (1992). Çağdaş eğitim sistemleri (5. Baskı), İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Erol, Lütfü. Neden Klasik Müzik… Klasik Müziğe İlgi Duyanlar İçin Kılavuz Kitap. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi, 2001.

Field, A. (2000). Discoveringstatisticsusing SPSS forwindows. London – ThousandOaks. New Delhi: SAGE Publications.

Field, A. (2009). Discoveringstatisticsusing SPSS. London: SAGE Publications.

George, D. ve Mallery, M. (2010). SPSS for Windows step by step: A simpleguideandreference, 17.0 Update (10th Ed.). Boston: PearsonEducation.

Gravetter, F. ve Wallnau, L. (2014). Essentials of statisticsforthebehavioralsciences (8th Ed.). Belmont, CA: Wadsworth.

Güven, B. (2008). "İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri, Tutumları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi. Yıl: 12, S: 1, s. 35- 54, Nisan.

İdil Dergisi, 2013, Cilt 2, Sayı 10.

Karaca, S. (2005). Üniversite son sınıf öğrencilerinin iş bulma konusundaki kaygı düzeylerinin incelenmesi.İzmir: Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). Yeni İnsan ve İnsanlar. İstanbul. Evrim Yayınevi

Kim, Y. Y. (2000). Becomingintercultural: An integrativetheory of communicationandcross-culturaladaptation. ThousandOaks, California: SAGE Publications.

Öz B., N. (2001). İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14 (1).

Robbins, S. (1994) Örgütsel Davranışın Temelleri (Çev: Sevgi Ayşe Öztürk) Eskişehir ETAM Basım Pehlivan, K. B. (2004). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Okul Tutumları Arasındaki İlişki. Eğitim Araştırmaları Dergisi, 14 (4), 211-218.

Say, Ahmet. Müziğin Kitabı. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2001.

Scheffe, H. (1953). A method of judgingallcontrasts in theanalysis of variance. Biometrika, 40, 87-104.

Scheffe, H. (1959). Theanalysis of variance. New York: John WileyPress.

Seferoğlu / Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe yönelik tutumları

Semerci, Ç., Semerci, N., Yazıcıoğlu, S. (2000) Duyuşsal Boyutun Ölçülmesi. VIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi 01-03 Eylül, Trabzon.

Soysal ve ark., (2005)., "Temporal Lobun Sesi: Müzik", Yeni Symposium: Sayı 43

Stokes, Martin. "Türkiye'de Arabesk Olayı". Çev. Hale Eryılmaz. İstanbul: İletişim Yayınları, 1992.Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Bahar 2009, 7(2), 393-423

*Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Kış 2008, 6(1), 25-40 Enver Tufan , BaharGüdek.*MillîEğitim Sayı 186 Bahar/2010 Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Algılarının Ve Öğretmenlik Mesleğine Bakışlarının İncelenmesi M.Kayhan Kurtuldu.

Trochim, W. M. ve Donnelly, J. P. (2006). Theresearchmethodsknowledgebase (3rd Ed.). Cincinnati, OH: AtomicDog.

Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(1), 25-40.

Uçan, Ali. Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997.

Uçan,Ali. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Ünv. Eğt. Fak. Denizli

Ünalan, Ş. (2005). Hayatta önemli bir dönüm noktası: Meslek seçimi.15 Eylül 2006

Varış, F. (1988). Eğitimde program geliştirme. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: Keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 46(Özel Sayı): 74-85.

Yıldız, G. (2002). İlköğretimde Müzik Öğretimi (Birinci Kademe). Ankara: Anı Yayıncılık

XII.Eğitim bilimleri kongresi 15-18 ekim 2003, Antalya / Öğr. Gör. Dr. Süleyman Sadi

İnternet Kaynakları

https://arastirmax.com/tr/system/files/dergiler/79201/makaleler/25/1/arastirmax-muzik-ogretmeni-adaylarinin-gozuyle-muzik-egitimciligi.pdf

https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/451049

https://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12452/6668/552741.pdf?sequence=1&isAllowed=y

http://www.turkpdr.com/makale/mesleki-rehberlik/meslek-secimi.htm

http://www.geocities.com/psikolojiarsivi/mesleki rehberlik.html

http://www.mbadanişmanlık.com/meslek.php

https://www.tavsiyeediyorum.com/makale_9597.htm

http://dergipark.ulakbim.gov.tr

https://www.researchgate.net/publication/314286238/MUZIK_OGRETMENLIGI_BOLUMU_OGRENCILERININ_OGRETMENLIK_MESLEGINE_YONELIK_TUTUMLARI

http://www.ilkadımdergisi.com Yanıkkerem, E.,Altınparmak, S. ve Karadeniz, G. (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları. Nursing Forum Dergisi. 7(2) :61- 62.

http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt2/sayi8

https://www.researchgate.net/publication/314286238_Müzik_Ögretmenligi_Bölümü_Ögrencilerinin_Ögretmenlik_Mesleğine_Yönelik_Tutumları [accessed May 08 2018]

http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/A-Ucan.pdf

http://www.musikidergisi.net/?p=1799

https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/468220

https://www.arkhesanat.com/guzel-sanatlar-liseleri-ve-kontenjanlari/

EK1: ANKET FORMU

DEĞERLİ KATILIMCI

Bu anket formu, bir yüksek lisans tez çalışması çerçevesinde, bir lise öğrencisi olarak sizin ve çekirdekaile bireylerinizin bir meslek olarak müzik öğretmenliğine yaklaşımlarınızın belirlenebilmesine yönelik olarak veri toplanması amacıyla tasarlanmıştır. Bu çalışma çerçevesinde elde edilecek veriler tamamen gizli tutulacak, yalnızca; hiçbir biçimde kişisel özellikleriniz ya da ailenizle ilgili veriler ayırt edilemeyecek biçimde ve bilimsel bir takım amaçlarla kullanılacaktır. İstemeniz durumunda çalışma sonuçları sizinle paylaşılacaktır. Etik ilkelerle ilgili problemlerinizi aşağıda verilen e-posta adresi ile paylaşabilirsiniz. Katılımınız ve katkınız için teşekkür ederim.

Saygılarımla
Uğur AKPINAR

Lütfen her bir soruya yönelik cevabınızı (X) ile işaretleyiniz. Cevap seçeneklerini, anketin açık uçlu son sorusunu ve ifadeleri değerlendirirken önemli olan, içtenlikle doğru olduğuna, gerçeği yansıttığına inandığınız yanıtlara ve düşüncelerinize odaklanmanızdır.

1) Cinsiyetiniz nedir?	Kız	☐	Erkek	☐								
2) Eğitim gördüğünüz lise türü nedir?	Anadolu Lisesi	☐	Fen Lisesi	☐	Sosyal Bilimler Lisesi	☐	A. İmam Hatip Lisesi	☐	Mesleki ve Teknik A. Lisesi	☐	Özel Lise	☐
3) Sınıfınız nedir?	Lise 1	☐	Lise 2	☐	Lise 3	☐	Lise 4	☐				
4) İkamet adresiniz neresidir?	Köy	☐	İlçe	☐	İl (merkez)	☐						
5) Çalgı dersi aldınız mı ya da alıyor musunuz?	Evet	☐	Hayır	☐								
6) Herhangi bir ders almaksızın bir çalgı ile uğraştınız mı ya da uğraşıyor musunuz?	Evet	☐	Hayır	☐								
7) Bir koroda yer aldınız mı ya da alıyor musunuz?	Evet	☐	Hayır	☐								
8) Profesyonel olarak müzik ile uğraştınız mı ya da uğraşıyor musunuz?	Evet	☐	Hayır	☐								
9) Konser, müzik festivali vb. müzik etkinliklerine izleyici olarak katıldınız mı ya da katılıyor musunuz?	Hiçbir zaman	☐	Çok nadir	☐	Bazen	☐	Çoğu zaman	☐	Her zaman	☐		
10) Okulunuz da işlediğiniz haftalık müzik dersi sayısının hangi düzeyde	Hiç yeterli değil	☐	Yeterli değil	☐	Kararsızım	☐	Yeterli	☐	Çok yeterli	☐		

yeterli olduğunu düşünüyor sunuz?	
11) Annenizin işi / mesleği nedir ya da ne idi?	Ev hanımı ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Serbest meslek sahibi ☐ İşyeri / İşletme Sahibi ☐ Farklı ise belirtiniz: _____
12) Annenizin eğitim düzeyi nedir?	İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön Lisans / Lisans ☐ Lisansüstü ☐ Hiçbiri ☐
13) Ailenizde müzik alanında eğitim veren bir okulda eğitim alan var mı?	Evet ☐ Hayır ☐ Cevabınız evet ise, lütfen aile birey(ler)ini okulunu ve eğitim düzeyini (lise, lisans, doktora vb.) belirtiniz: _____
14) Babanızın işi / mesleği nedir ya da ne idi?	Memur ☐ İşçi ☐ Serbest meslek sahibi ☐ İşyeri / İşletme Sahibi ☐ Bir işi / mesleği yok ☐ Farklı ise belirtiniz: _____
Babanızın eğitim düzeyi nedir?	İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön lisans / Lisans ☐ Lisansüstü ☐ Hiçbiri ☐
16) Siz hariç olmak üzere ailenizde ***amatör*** olarak çalgı çalan / çalmış olan veya bir koroda yer alan ya da almış olan var mı?	Evet ☐ Hayır ☐ Cevabınız evet ise, lütfen aile birey(ler)ini belirtiniz: _____
17) Siz hariç olmak üzere ailenizde ***profesyonel*** olarak çalgı çalan / çalmış olan veya bir koroda yer alan ya da almış olan var mı?	Evet ☐ Hayır ☒ Cevabınız evet ise, lütfen aile birey(ler)ini ve akrabalık derecenizi belirtiniz: _____
18) Müzik öğretmeni olmak ister misiniz?	Hiç istemem ☐ İstemem ☐ Kararsızım ☐ İsterim ☐ Çok isterim ☐
19) Müzik öğretmenliği mesleğinin maddi kazancının yeterlilik düzeyi hakkında ne düşünüyorsunuz?	Çok yetersiz ☐ Yetersiz ☐ Kararsızım / Fikrim yok ☐ Yeterli ☐ Çok yeterli ☐

20) Müzik öğretmenliği mesleğinin sizi manevi açıdan ne düzeyde tatmin edeceğini düşünüyorsunuz?	Hiç tatmin etmez	☐	Tatmin etmez	☐	Kararsızım / Fikrim yok	☐	Tatmin eder	☐	Çok tatmin eder	☐
21) Toplumda müzik öğretmenliği mesleğine verilen değerin yeterlilik düzeyi hakkında ne düşünüyorsunuz?	Hiç yeterli değil	☐	Yeterli değil	☐	Kararsızım / Fikrim yok	☐	Yeterli	☐	Çok yeterli	☐
22) Müzik öğretmenliği nin maddi kazanç açısından tatminkâr bir düzeyde olması durumunda müzik öğretmeni olmayı ister miydiniz?	Hiç istemem	☐	İstemem	☐	Kararsızım / Fikrim yok	☐	İsterim	☐	Çok isterim	☐
23) Genel olarak aileniz koroda yer almak, çalgı dersi almak, orkestrada çalmak vb. müzik etkinliklerine katılmanızı ne düzeyde destekler?	Hiç desteklemez	☐	Desteklemez	☐	Kararsızım / Fikrim yok	☐	Destekler	☐	Çok destekler	☐
24) Genel olarak ailenizin müzik öğretmeni olmanızı hangi düzeyde destekleyeceğini düşünüyor sunuz?	Hiç desteklemez	☐	Desteklemez	☐	Kararsızım	☐	Destekler	☐	Çok destekler	☐

Müziğe, müzik öğretmenliği mesleğine ve yakın çevrenizdeki müziksel etkinlik olanaklarına ilişkin; ailenizin müziğe, müzik öğretmenliği mesleğine karşı tutumu ve bakışına ilişkin eklemek istediğiniz düşünceleriniz nelerdir? Lütfen aşağıda belirtiniz (ek sayfa kullanabilirsiniz).

İFADELER	**Kesinlikle Katılmıyorum**	**Katılmıyorum**	**Kararsızım**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**
1) Müzik öğretmeni olmak bana hiç haz vermezdi.	☐	☐	☐	☐	☐
2) Müzik öğretmenliği hakkında daha fazla bilgim/deneyimim olsa, bu mesleğe yönelebilirdim.	☐	☐	☐	☐	☐
3) Müzik öğretmenliğinin cazip hiçbir yanı yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐
4) Müzik öğretmenliği, meslek seçimimde benim için son sırada yer alırdı.	☐	☐	☐	☐	☐
5) Ancak çok zorda kalırsam, müzik öğretmeni olmayı düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐
6) Müzik öğretmenliği mesleğinin ciddiyetinin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
7) Müzik öğretmenliği mesleğini sevmem. (bu madde burada olacak)	☐	☐	☐	☐	☐

8) Müzik öğretmeni olsam, meslekten alacağım manevi doyumu, hiçbir şeye değişmezdim.	☐	☐	☐	☐	☐
9) Kimse beni müzik öğretmeni olmaktan alıkoyamaz.	☐	☐	☐	☐	☐
10) Müzik öğretmenliğini bilerek/isteyerek seçerim.	☐	☐	☐	☐	☐
11) Müzik öğretmenliğinden alacağım haz, bana işin tüm zorluklarını unuttururdu.	☐	☐	☐	☐	☐
12) Müzik öğretmek benim için bir tutku olacaktır.	☐	☐	☐	☐	☐
13) Bir meslek seçmem istense, hiç tereddütsüz müzik öğretmenliğini seçerdim.	☐	☐	☐	☐	☐
14) Müzik öğretmeni olsam, daha çok gelir sağlayan bir iş teklifinde bile, mesleğimden vazgeçmezdim.	☐	☐	☐	☐	☐
15) Müzik öğretmeni olarak çalışmak bana gurur verirdi.	☐	☐	☐	☐	☐
16) İleride çocuklarımın müzik öğretmenliğini meslek olarak seçmesini isterim.	☐	☐	☐	☐	☐

Çalışma sonuçlarının tarafınızca paylaşılmasını istiyorsanız, lütfen e-posta adresinizi belirtiniz:

Paylaşım e-mail :ugrmzk@gmail.com

e-mail adresiniz :

EK2: ETİK KURUL İZİN BELGESİ

T.C
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU

Oturum Sayısı: 2019/10
KARAR NO: 2019.10.10 **Karar Tarihi: 25.12.2019**

Akademik Danışmanlığını Üniversitemiz Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi, Prof.Dr. Erol TARKUM'un yaptığı Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Uğur AKPINAR tarafından Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunda değerlendirilmek üzere gönderilen "Çanakkale İli Gelibolu İlçesindeki Lise Öğrencilerinin Meslek Olarak Müzik Öğretmenliğine Yaklaşımlarının İncelenmesi" başlıklı araştırma dosyası incelenmiştir. Araştırmanın; gerçekleştirilmesinde etik bilimsel standartlar açısından sakınca bulunmadığına mevcudun oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Ayhan GENÇLER
Başkan
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Prof. Dr. Rıdvan CANIM
Üye
Edebiyat Fakültesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Prof. Dr. Yüksel BAYRAK
Üye
Kariyer Uygulama ve Araştırma Merkezi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Prof. Ahmet Hamdi ZAFER
Üye
Devlet Konservatuvarı
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐Evet ☒hayır

Prof. Dr. Cem ÇUHADAR
Üye
Eğitim Fakültesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐Evet ☒hayır

Doç. Dr. Esma MIHLAYANLAR
Üye
Mimarlık Fakültesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Doç. Dr. Emre ATILGAN
Üye
Proje Koordinasyon Uyg.ve Arş.Merk.
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Doç. Dr. Ahmet Emre DAĞTAŞOĞLU
Üye
İlahiyat Fakültesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Levent DOĞAN
Üye
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐Evet ☒hayır

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül KILIÇ
Üye
Balkan Araştırma Enstitüsü
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ILGAZ
Üye
Roman Dili ve Kültürü Arş.Enst.
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Ercan YILMAZ
Üye
Güzel Sanatlar Fakültesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐Evet ☒hayır

EK3: GELİBOLU İLÇE MİLLİ EĞİTİM ANKET İZİN BELGESİ

T.C
GELİBOLU KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 93140618/410.01/874513 14/01/2020
Konu: Uğur AKPINAR

GELİBOLU KAYMAKAMLIĞINA

İlgi :Uğur AKPINAR'ın 13.01.2020 tarihli dilekçesi.

İlgi dilekçeye istinaden Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Uğur AKPINAR tarafından Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunda değerlendirilmek üzere gönderilen "**Çanakkale İli Gelibolu İlçesindeki Lise Öğrencilerinin Meslek Olarak Müzik Öğretmenliğine Yaklaşımlarının İncelenmesi**" başlıklı araştırma dosyası incelenmiş olup; ilçemiz okullarında anket yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Tahir KARACA
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
14.01.2020

Hakan KILINÇKAYA
Kaymakam

Güzelyalı Süleyman Paşa Mahallesi Hükümet Konağı Kat:3
Elektronik Ağ: www.gelibolu.meb.gov.tr
e-posta:gelibolu17@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Ümit YAMACI V.H.K.İ
Tel: (0 286) 566 1029
Faks: (0 286) 566 2025

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evrakdogrula.meb.gov.tr adresinden 0363-5514-307c-9430-2cd7 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
GELİBOLU KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 93140618-410.01-E.957415 14.01.2020
Konu: Uğur AKPINAR

.....MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 14.01.2020 tarih ve 874513 sayılı Kaymakamlık Oluru.

İlgi olur gereği Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Uğur AKPINAR tarafından Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunda değerlendirilmek üzere gönderilen "**Çanakkale İli Gelibolu İlçesindeki Lise Öğrencilerinin Meslek Olarak Müzik Öğretmenliğine Yaklaşımlarının İncelenmesi**" başlıklı araştırma dosyayı ile ilgili okulunuz öğrencilerine yönelik anket yapması ile ilgili olur ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Arzu YÜCESOY
Müdür a.
Şube Müdürü

Ek:
1-Olur (1 adet)

Güvenli Elektronik İmza
../../2020

Dağıtım:Tüm Lise Müdürlüklerine .

Gazi Süleyman Paşa Mah. Hükümet Konağı Gelibolu
Elektronik Ağ: www.gelibolu.meb.gov.tr
e-posta: gelibolu17@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Ümit YAMACI Şef
Tel: (0 286) 566 6323-5661029 / 29
Faks: (0 286)566 10 25

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden a96e-b3bf-32b9-bf48-496a kodu ile teyit edilebilir.